

אוצר פניני גאוני הדורות והחסידות

שנה ה' (תשפ"א)

מאמרים נבחרים משכונות חמדה, שווים לכל נפש מכוונים ומרוממים
מכתבם וכלשונם מתוך הספרים הקדושים

אמור - ל' בעומר

זהר המבואר
הפטר והפכוד

בהוצאת ישיבת "אביר יעקב"
מוסדות "אור מאיר שמחה" נהריה
על שם כ"ק אדמו"ר רבי מאיר אביחצירא זיע"א

מהדורת 'קרן מצלי ברכה'

ישיבת אביר יעקב
אור מאיר שמחה
נהריה

מכון אור לישרים

ירושלים - נהריה

נפשי
צמאה
לדעת

כל רז סודך

ויהי אור, יהי רז
אור ור"ז רב"ר אורח השא
(הרי חיים, חג)

זוהר הקדוש המבואר

< עם פירוש "הכתר והכבוד" >

ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד,

עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

גדולי הצדיקים שליט"א מעידים: ביאור שלם ונפלא כזה טרם בא לעולם

אור ולהבת החסידות לישרי לב

אוצר פניני החסידות

אוצר כלום
לפרשת השבוע

אמור – ט"ג בעומר

מתורתו של אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש זיע"א

אמר הבעל שם טוב זצ"ל, מה שאמר רבנו הקדוש (אבות פ"ב מ"א) דע מה למעלה ממך, רצה לומר שלא תשמע להיצר הרע, ותדע מה ש'למעלה', הקדשה והתפארת שפכל העולמות העליונים, היא 'ממך', כדאיתא במדרש (בראשית רבה צ ב) קדשתי למעלה היא מקדשתכם, וכביכול ברוך הוא הוא מצפה לתשובה, ובמקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אין יכולים לעמוד (אור יצחק)

אוצר מני החסידות

- א **תורת אמת** | ענן פרשת אמר - התחזקות האדם בידיעתו פירושו בקדושה על אף כל סוגי המכשולות
- א **חבל תפוחין** | העקר בעבודת הבורא הוא תכונן | היהודי הקדוש מפרשיסקתא זיע"א: 'עשירים פעם רבון דרבו' נחשב לעובד הבורא יתברך
- ג **דברות חיים** | ההכנה צריכה להביא לדי התרוממות ולא לעצבות וראש חלילה
- ג **לפרון זאת** | אין להסתייג את הדיוק יותר מדאי כדי שיהיה פניו ליחד יחודים | השפעתו לדורו אינה מתמקצט עקב כך
- ג **חיים ושלום** | החולקים לאור הדיוק וסורים למשמעתו נוחנים לו הם כפגודתו בשמירת מדת הסוד
- ד **אור לשמים** | 'להזהיר גדולים על הקטנים' - גם אם יש שטנף נפשו חלילה בעצבות גדולות יכול להטהר על ידי התקשרות לצדיק
- ד **ארח לחיים** | לא יבדל מפני אדם אלא יתחבר עמם ויקרעם לעבודת ה'
- ד **תפארת שמואל** | דברים אמתיים הנאמרים במחשבה טובה נכנסים לכל השומעים
- ה **דברי יואל** | למוכיח עצמו יש תועלת
- ה **מי השלוח** | בלל הסדר זוכים לאור גדול למעלה מהשגה, ואחר כך בימי הספירה מתבוננים מעט מעט במעלות עד שבשבונוט משיגים מעלת האור
- ו **לקוטי תורה** | העבודה הפנימית בבטול והעלאת הנפש בהפנמת בימי הספירה
- ז **ארץ צבי** | בכל יום מימי הספירה נכסים בשער אחד משערי בינה | השער הנמששים היא הדיעה שעדן עומד מבחוץ ולא נכנס אפילו בשער אחד
- ז **לקוטי שיחות** | השעם שהצריך משה להזהיר את בית דין שיהיו את ההגנים
- ז **פתוחי חותם** | האדם יכול לנפות לנפש רוח ונשמה ממקום עליון והשכינה שורה על ראשו
- ט **דברות המגיד** | בכל עת תהיה מחשבתו דבוקה בבורא וכאשר יצרך לדבר בעניני העולם יהיה דעתו כמי שיוצא על מנת לחזור
- י **תפארת היהודי** | משוכות היהודי הקדוש לבו רבי לייבוש חריו זיע"א מדוע מספן עצמו לטוב במקנה
- יא **פתוחי חותם** | התפלה היא במקום קרוב
- יב **פתוחי חותם** | בגימט טובים צריך לטקט בתורה ובפרט בסוד
- יב **מהר"ם מפעולאן** | השעם שבאשר האדם חפץ לעשות מצוה הוא מלא התעוררות וחסך ואילו כאשר בא לקומה בפעל מתמעט חסכו
- יב **אמרי נעם** | הזוכר מאין הוא בא ולאן הוא הולך זוכה להיות כל ימיו בשבועה לפני ה' | באור טעמי המקרא בססוק
- יג **דברי סוקרים** | אף שהדורות מתמעטים והולכים מקל מקום נקודת הלב שבישראל יותר ויותר מדור לדור על ידי התקדשות הניחיים אשר בעם
- יד **לב שמחה** | המסתפל על לטם הפנים במקומיה היה רואה את הלקחם הם
- יד **מקור ברוך** | מנד כשהוציא את המקל מפלל ישראל הוקל להם לקום את צווי ה'
- יד **הלולא רבא** | מעלת היום והעסוק בתורת הרשב"י ושכחו ביום זה
- טו **תורה באצבע** | רבון הרשב"י שישמחו ביום זה
- טו **בית אהרן** | רבי שמעון רבי יוחאי לכל אפילו לפחותים
- טו **דברי דוד** | כל יהודי מרגיש התעוררות בל"ג בעמר
- טו **חשבה לטובה** | עד ל"ג בעמר הוא 'לב' ויעתה הוא 'טוב' | הכנה לקבלת התורה
- טו **לקוטי הלכות** | ביום זה באים נפשות רבות אל התקום מכחו של רשב"י
- טז **אביר יעקב** | על פי דרך החסידות אין כל תמיהה על השמחה ביום פטירת רשב"י כיון שעל ידו התגלגלה פנימית התורה והוא שמחה בכל העולמות
- טז **מנחת יהודה** | דרך החסידות לעורר לבות ישראל להתלהבות דקדושה בשמחה מוסדת על דרך רשב"י
- יז **בני יששכר** | מיליקים ברוח ומאורות לבד אור התורה ואור נשמת רבי שמעון רבי יוחאי המאירים ביום זה
- יח **אורה ושמחה** | יודים חרות להורות שכחו של רשב"י ממשיך גם היום על ידי תלמידיו כמו חפץ שהולך למרחוק
- יח **שפע חיים** | רשב"י ממליץ טוב על הפחות שבישראל ולכן מתאספים אף אינשי דלא מעלי בהלולתו

אוצרות גאונים הדורות

- יט **כהנת אלימלך** | על ידי פח האהדות נצול האדם מחטא
- יט **שופריה ידוסף** | הכהן קדוש לעולם
- כ **אבן שלמה** | נטילת שרר המצות בעולם הבא
- כ **נחלת יעקב** | גרוב האצלה על ידי תשובה שלמה
- כ **מכתב סופר** | ההמה בעלת מום פסולה להקריב כשם שאינה ראויה לדורון לפריות
- כא **שיח השדה** | הודאה להשי"ת על חיי יום יום הרגילים תמיד
- כא **משגב לדרך** | מחשבה טובה נחשבת כמעשה
- כא **בית אהרן** | הנמניע מעברו נוטל שרר כאלו עושה מצוה
- כב **בן איש חי - דרוש** | השומר שתי קדשות של השבת זוכה לעולם שכלו שבת
- כב **בעלי ברית אברהם** | חיוב מיתה של המזלל בעבור שחולל בכבודו של משה
- כב **צופה פני דמישק** | כשעושים את המצוה בשמחה מקבלים שרר על פי הדון
- כג **רבי אליעזר נחום זצ"ל** | אשמת הדור תלויה במנהגיו
- כג **עבודת הקדש** | אף שהגרים לא היו בעניני כבוד תיגים בסקה
- כג **צורו המר** | תקף הדון יגמי הספירה בטל ביום ל"ג בעמר
- כד **שם משמעון** | שמחת מחולת העגלות בזכותו של רשב"י
- כה **שו"ת רבנו יוסף נחמיה** | המתקת הדון בכל מדת השלום
- כו **שיח יצחק** | גמר נבלת התורה על ידי רשב"י שפלה סתרי תורה לרבים
- כו **לקם אשר** | התהוות גם פורים משום שיטת רבי שמעון שהעקר הוא המחשבה
- כז **מעשי צדיקים**
- כז **יומא דהילולא**
- ל **ספיר ויהלום** | הארה חסידית מן הפרשה
- מג **זהר הקדוש** | עם פרוש הכתר והכבוד

נושאים בפרשת אמור

דרכי חזק בעבודת הבורא

תורת אמת

רבי יהודה לייב אייגער מלובלין זיע"א

ענין פרשת אמר – התחזקות האדם בידיעת שרשו בקדשה על אף כל סוגי המכשולות

בסדרה זו הזהירה התורה הקדושה על כל המניעות שיכולים למנוע הכהנים מעבודתם, הן מצד טמאת הגוף, והן מצד מומין, וידוע שהתורה היא נצחיות בכל מקום ובכל פרט נפש ישראל, בעת שמתעורר לקבל עליו עבודת מלכות שמים נעשה בבחינת כהן, וכנאמר בהקדמת מתן תורה 'אתם תהיו לי ממלכת כהנים' (שמות יט ו), הינו שיהיה נמצא הכח בכל נפש מישראל להתעורר בעבודת מלכות שמים שיהיה בבחינת כהן.

וזאת ידוע שכל בחינות המניעות הנ"ל יכולים לבוא חס ושלום בפתע פתאום, גם באנס, וחלילה לחשב שעל ידי זה נפסק לעולם מלהתקרב להשם ותברך, כי הלא נאמר 'האלקי מקרב אני נאם ה' (ירמיה כג כב), שאני מקרב ואני מרחק, שבודאי ברגע שהאדם פונה עצמו ומשתוקק להתקרב להקדשה, אין שום מניעה מכל מה שעבר.

וגם אם יארע חלילה איזה קלקול שעל ידי זה לא יוכל הגוף לגשת אל הקדש, אבל השרש לא נפסק חלילה, ועל זה רומז בצווי הקרבנות על כל קרבן תקרוב מלח וגו' (ויקרא ב א), כי מלח מרמז על דבר המתקנים, שלעולם לא נפסק כחו, וכענין המרמז בשאלת סבי דבי אתונה לרבי יהושע בן חנניה, מילחא כי סרי במאי מלחי ליה כו', ומילחא מי סרי (בכורות ה), וד"ל. ועל זה מרמז הסדרה הזאת, שלאחר שגפרטו פרטי המניעות שיארע לכהן העובד או

להקרבן גופא שנפסל מהקרבנה, וכן זמני ההקרבנה, נאמר אחר כך 'אלה מועדי ה' וגו' מקראי קדש וגו', ששת ימים וגו' יום השביעי שבת וגו' (כג ב-א).

כי ענין מועדים הוא הכנת הקדשה שמצד האדם, שהיא תחת הזמן ומועד לכל חי, שלא כל העתים שווים, מפני שהוא מצד התעוררות אדם, דישראל מקדשי ליה, וכוהן דייקא יש התנגדות מהפוף להכשיל ולקלקל לפעמים. וכדי שלא יתראש האדם מצד הקלוקל להיות נדמה שחס ושלום אפס תקנה, על זה נאמר 'אלה הם מועדי ששת ימים וגו' יום השביעי שבת.

הינו שיש בנמצא לח קדשת שבת דקביעה וקיימא מצד קדשתו ותברך, כמו שנאמר 'לדעת כי אני ה' מקדשכם' (שמות לא א), וגם כל קדשת המועדים דישראל מקדשי להו בא מכח קדשת השבת שמצד השם ותברך שמקדש לישראל, וממילא לא יפסק לעולם, והכל קביעה וקיימא – שגם אם יארע חלילה בבחינת קדשת המועד שהוא מצד האדם איזה דבר שצריך תקון ורפואה, יהיה מצד שרש הקדשה שהוא קדשת השבת, שבת הוא מלועזק ורפואה קרובה לבא:

חקל תפוחין

רבי משה מקאלוב זיע"א

העקר בעבודת הבורא הוא הרצון | היהודי הקדוש מפרשיסחא זיע"א: 'עשרים פעם רצון דרצון נחשב לעובר הבורא ותברך

אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אלהם. אמר ואמרת פירש רש"י: להזהיר גדולים על הקטנים. דהנה עקר בעבודת הבורא, שיהיה לאדם הרצון האמתי לעבודת הבורא ברוך

זה, אבל באמת העקר עבודה היא שיבוא למדרגה זו שיהיה לו רצון אחד לעבדו ותברך בלב אחד לב תמים – דרגא בתר דרגא – עד שגם היצר הרע ישלים אתו.

עבודת ימי הספירה – הכנת הרצון והחשק לקבלת התורה

וזהו ענין ימי ספירה, שהם הנקנה לקבלת התורה, ונתנום לנו לב טהור לקבל התורה הקדושה בשבועות, כי הנקנה הוא רק הרצון ולא המעשה, ועל כן אנו מחיבים למנות בפה, כי הדבור מעורר הרצון והתאנה הינו החשק פיזי, ועל כן אנו מונים בפה 'היום יום וכו' כדי לערר בנו הרצון מיום ליום עד חמשים יום כדי שיהיה לנו בעת קבלת התורה הקדושה רצון האמתי לעבדו ותברך שכם אחד.

כאור ענין הקדמת נעשה ונשמע

וזהו ענין שאמרו בני ישראל נעשה ונשמע – לשון שפלאכי השרת משתמשים בו (ראה שבת פח.), כי באמת לא היו ראויים לקבלת התורה, כי היו משקעים בערות מצרים, ולא היה די המ"ט ימים כדי לבוא למצמד הר סיני ששמעו הדברות מפי השם ותברך בעצמו בכיכול, ובאמת היה צריך לכפות עליהם הקר, כי כשבא למעשה היה הבעל דבר מעכבם, אבל הם רצו להראות שכל כל פנים הרצון הפשוט לקבל התורה ולעבד השם ותברך יש להם.

ועל כן הקדימו נעשה ונשמע – כלומר הרצון לקבל התורה הקדושה יש בנו. ועל כך הוא הנמשל 'לשון שפלאכי השרת משתמשים בו', כי כמו שפלאכי השרת אין היצר הרע מעכבם, כן הוא רצון זה שאין מי שיעמד נגדו כנ"ל. וזהו (שבת שם) עמא פזיזא דקדמיתו פומיקא לאדוניכו – שהתזירו כסדר שרוצים לעשות רצונו ותברך שמו כדי לעורר בעצמו הרצון לעבודת הבורא ברוך הוא.

הוא, כי אין דבר העומד בפני רצון אמתי. אמנם מי יוכל לומר זכיתי ונצחתי לבי, אחר שלב אדם רע מנעוריו, ואף שאדם ביצר טוב רוצה להיות חיים ורוחני חיים של קדושה, אבל היצר הרע רוצה ומושף לתאוות גשמיות.

ומי שבא למדרגת הקדושים שמכניס היצר הרע לקדושה, אז יש לו רצון אחד לעבדו ותברך שכם אחד, אמנם בגי עליה מעוטים הם, ועל כן יש בזה מדרגות שונות. ואיתא בשם הקדוש היהודי מפרשיסחא וצ"ל 'אשר אם יש לאדם רצון דרצון רצון עד חלק העשרים לעבודת השם ותברך אז גם כן נקרא עובד השם ותברך', עד כאן דבריו.

כאור 'אין דבר העומד בפני הרצון'

וכן שמעתי בשם צדיק אחד פרוש של 'אין דבר העומד בפני רצון', כי הן אמת הוא שקדושה הוא עבודת השם ותברך לדבק את עצמו בהשם ותברך ובתורה ומצוות, כי היצר הרע עומד כנגדו תמיד ומשכו לתאוות עולם הזה. אמנם הרצון שיהיה לאדם לבחר בטוב ולהיות עובד השם ותברך ולעשות מצות ומעשים טובים, הרצון לזה שיהיה לו, אין מי עומד נגד זה. **וזאת** על כל פנים מחיב להיות כל אדם מישראל הרצון לעשות טוב ולילך בדרך טוב, כי בזה אין מי שיעכב, כי היצר הרע מעכב רק במעשה להוציא מלח אל הפעל וקשה המלחמה כנגדו, אבל בפני התעוררות הרצון אין בעל דבר, עד כאן דבריו.

כי באמת מי שאין משקע לגמרי בתאוות רעות ומינות חס ושלום, יש לו הרצון הפשוט להיות עובד השם ותברך, אם לא שהוא הולך חס ושלום אחר שרירות לבו הרע ומשקע הוא בתאוות עולם הזה, אז נחטטם לבו לגמרי ונאבד חס ושלום ממנו גם רצון זה. **כי** הוא משקע בעברות ונפל לרשת היצר לגמרי ואין בו חס ושלום אפלו רצון

באור הכתוב 'לנפש לא יטמא בעמיו'

וְזֶהוּ לְנֶפֶשׁ לֹא יִטְמָא בְעַמּוּי, כִּי יִנְפֹשׁ הוּא לְשׁוֹן רְצוֹן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר 'אִם יֵשׁ אֶת נַפְשְׁכֶם' (בראשית כג ח), שְׁלֹא יִטְמָא עַל כָּל פְּנִיִם הַנֶּפֶשׁ, הַרְצוֹן הַפְּשוּט שֶׁצָּרִיף לְהִיּוֹת לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ. וְזֶהוּ 'בְּעַמּוּי', הִינּוּ זֶהוּ לְעַם הַפְּשוּט, אֲבָל בְּאֵמַת יֵשׁ בְּמַה מְדַרְגּוֹת בְּזֶה.

וְזֶהוּ אָמַר וְאִמְרַת – שֶׁצָּרִיף לֹאמַר וְלְהַחֲזִיר לְעֶצְמוֹ שְׂרוּצָה בְּעִבּוּדַת הַבּוֹרָא, כְּדִי לְעוֹרַר הַרְצוֹן וְהַחֲשֵׁק בְּעֶצְמוֹ, כִּי הַדְּבוּר מְעוֹרַר הַרְצוֹן, לְהַזְהִיר הַגְּדוּלִים עַל הַקְּטַנִּים, הִינּוּ שֵׁיִשׁ בְּזֶה עֲנָן לְגְדוּלִים – לְבּוֹא לְרְצוֹן אֲמִתִּי בְּעִבּוּדַת ה', וְגַם לְקְטַנִּים – שְׁלֹא יִטְמָא עַל כָּל פְּנִיִם אֶת נַפְשׁוֹ, שִׁיְהִי לּוֹ לְכָל הַפְּחוּת הַרְצוֹן הַפְּשוּט הַרְאִשׁוֹן לְעִבּוּדַת הַבּוֹרָא בְּרוּף הוּא:

אפני התקרבות לצדיק

זכרון זאת

רבי יעקב זצוקס מלובלין זיע"א

אין להטריח את הצדיק יותר מדאי כדי שיהיה פנוי ליחד יחודים | השפעתו לדורו אינה מתמעטת עקב כך

וְקַדְשָׁתוּ כִּי אֵת לַחֵם כּו' (כא ח). יֵשׁ לְבָאָר, דְּהִנֵּה רְאוּי וְטוֹב שְׁלֹא לְהַטְרִיחַ אֶת הַצַּדִּיק כָּל כָּף, שְׁלֹא לְגַרֵם לוֹ מְנִיעָה מִקְדָּשְׁתוֹ לְשִׁמִּים כִּי הוּא צָרִיף לְפַעַל יְחוּדִים, וְהִנֵּה וְדַאי טְרַחֲוֹת הַצַּדִּיק שֶׁמְטְרִיחִים אוֹתוֹ הוּא בְּשִׁבִיל צָרְכָם.

לְזֶה יֵשׁ לְפָרֵשׁ וְקַדְשָׁתוֹ אֶת הַכֹּהֵן הַגְּדוֹל הַצַּדִּיק הַעוֹבֵד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא

(מאנקה ודאי אוהב את ישראל מאד. וגם הם אוהבים אותו מאד כי פנים פנים אל פנים כו'). לְזֶה אוֹמַר וְקַדְשָׁתוֹ לְשׁוֹן פְּרִישׁוֹת, שִׁיְהִי פְרוּשׁ מִמֶּךָ שְׁלֹא תִבְלַבֵּל אוֹתוֹ, כִּי אֵת לַחֵם אֲלֵקֶיךָ הוּא מְקַרֵּב, צָרִיף שְׁלֹא תִהְיֶה לוֹ בְּלִבּוֹל.

וְלֹא תִסְבַּר שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַזֶּקַע עַל יְדֵי זֶה שֶׁתִּפְרֹשׁ מִמֶּנּוּ, לְזֶה אוֹמַר קְדוֹשׁ יְהִי לְךָ, שְׁתוּעִיל לְךָ מֵה שִׁיְהִי קְדוֹשׁ פְּרָאוּי, כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה', וְזֶה תוּעִיל לְךָ יֵשׁ לְךָ קְדוּשָׁה מִמְּנִי, בֵּן גַּם הַצַּדִּיק הוֹלֵךְ בְּמִדּוֹתָיו יְתִבְרַךְ, שְׁטוֹב לְדוּרוֹ, אִם הוּא קְדוֹשׁ מִמְּשִׁיף קְדוּשָׁה לְדוּרוֹ, וְכֵן כָּל טוֹבוֹת שֶׁאֲפָשֶׁר:

חיים ושלום

רבי חיים אלעזר ממנוקאטש זיע"א

ההולכים לאור הצדיק וסרים למשמעתו נותנים לו כח בעבודתו בשמירת מדת היסוד

וְקַדְשָׁתוּ כִּי אֵת לַחֵם אֲלֵקֶיךָ הוּא מְקַרֵּב (כא ח). 'וְקַדְשָׁתוּ'. ב' בְּמִסְוֵרָה, דִּין, וְאִיִּדָךְ (שמות יט כד) 'הַגְּבַל אֶת הַקֵּר וְקַדְשָׁתוּ',

דברות חיים

רבי ישכר בער מראדושיץ זיע"א

ההכנעה צריכה להביא לידי התרוממות ולא לעצבות ויאוש חלילה

וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שְׁמֵן זֵית זָךְ כֹּתִית לְמֵאֹר וְגו' (כד א). וְדָרְשׁוּ בּוֹ חַז"ל (ספרא יג ו) כֹּתִית לְמֵאֹר וְלֹא כֹתִית לְמִנְחוֹת. אֲהַרְן הַכֹּהֵן הַגְּדוֹל מֵאֲחָיו בְּעַת הַעֲלוֹתוֹ גֵּרוֹת הַמַּעֲרָכָה בְּלִבּוֹת עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הִיָּה עֲלָיו לְהַזְהִיר בְּעַת כֹּתִית לְבוֹתָם, שֶׁלֹּאֲחַרְיָהוּ יֵאָרוּ וְיִזְהַירוּ כְּזֶהר הַרְקִיעַ (דניאל יב א). כִּי זֶהוּ תַכְלִית הַהֲכַנְעָה וְשִׁפְלוּת הַלֵּב, שֶׁמִּכַּח זֶה יִתְרוֹמַם לְבָבָם וְתִתְעַלֶּה דַעְתָּם לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים אֶת ה'. וְכַל יִפְלוּ חַס וְשְׁלוֹם לְעִצְבוֹת מִכַּח שִׁפְלוּת רוּחָם.

וְזֶהוּ כּוֹנֵת חַז"ל בְּמִתְקַ לְשׁוֹנֵם כֹּתִית לְמֵאֹר שֶׁהַכֹּתִיתָה תְּבִיאֵם לְאוֹר ה', וְלֹא כֹתִית לְמִנְחוֹת וְכַל תְּבִיאֵם הַכֹּתִיתָה לְיַדֵּי עִצְבוֹת הַמֵּאִשָּׁת אֶת הָאֲדָם מְכַל וְכַל וּמְנִיחָתוֹ כְּאֶבֶן שְׂאִין לּוֹ הוֹפְכִין לְלֹא כֹל זֵיק שֶׁל תִּקְנָה וְהַתְּמַזְקוֹת:

אָמַר וְאָמַרְתָּ – קָרוֹב הַכְּרִיּוֹת

אִרְחָ לְחַיִּים

רבי אברהם חיים מזלוטשוב זיע"א
לא יבדל מבני אדם אלא יתחבר עמם ויקרובם
לעבודת ה'

הנה יש שני מיני בני אדם, האחד עובד את ה' בכל לבו ומבדל מבני אדם ואדרבא מתקוטט עמָהֶם שאינם הולכים בדרך הישר ומלעיגים עליו ואינו חפץ להתחבר עמָהֶם ולהדריכם בדרך ישרה, וזה לא טוב עשה בזה, כמו שאיתא בשולחן ערוך אורח חיים (סימן א'): ולא תבליש מפני בני אדם המלעיגים עליו ועל כל פנים לא תקוטט עמָהֶם.

ויש בני אדם האוהבים להתחבר עם בני אדם ולהתנאות בפניניהם, וזה צריך שמירה גדולה לעבודת השם: תברך שלא בוא חס ושלוש לידי פניה, או חס ושלוש להניח עבודת השם: תברך שלא לעשותו בשביל המלעיגים עליו.

הרמז בפסוק

וזהו שנאמר אמר אל הכהנים רצה לומר אותן העובדים ה', בני אהרן רצה לומר שיהיה ממלמדינו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הכריות וכו', ותלמידים נקראים בניו כמו שאמרנו ר"ל (ספרי ואתחנן לד). רצה לומר שלא יהיה נבדל מבני אדם, אלא יתחבר עמָהֶם ולא יתקוטט עמָהֶם, ויקרבן לעבודת ה'.

'לנפש לא יטמא' – יזהר לא להגיע לפגיות
על ידי התחברותו עם הכריות

ואמרת אליהם, ואחר שהזהיר שיהיה ממלמדינו של אהרן ולהתחבר עמָהֶם, צריך אזהרה אחרת, וזהו ואמרת אליהם לנפש לא יטמא, רצה לומר שלא יטמא נפשו ורוחו ונשמתו חס ושלוש באיזה פניה עבור התחברות בבני אדם, וזה בעמיו, רצה לומר בעוד שהוא בתוך עמיו – בהתחברות עמָהֶם יזהר מאד

יש לומר הינו שהכהנים ועובדי ה' צריך להיות עקר עבודתם בשמירת היסוד, לתכלית האלה שלמה לקרבה בסוד מקבץ נדחי עמו ישראל, וכנודע בהאר"ל (שער הכוונות כוונת העמידה דרוש ב').

וזה שאמר וקדשתו, כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה שם אתה מוצא קדשה (ויק"ר כד ח), ועל ידי זה נזכה כי את לחם אלקיך הוא מקריב, להקריב קרבנות בבית המקדש במהרה בימינו. **אמנם** תלמידיו ואנשי בריתו צריכים להחזיק בידו ולשמע בקולו ולשמר ככל הנאמר מפיו, ועל ידי זה הם נותנים בו כח ועז של תורה, לכל יתגרו וישטנו בו חס ושלוש החיצונים המתקנאים בו, כי כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו, כמו שאמרנו תו"ל (סוכה נב), וזהו וקדשתו גדלהו משל אחריו שאמרנו תו"ל (יומא יח). והינו מחין דגדלות, להחזיק בידו מסביבו אנשי שלומו ותלמידיו כפזכר:

אִרְחָ לְשָׁמַיִם

רבי מאיר מאפסא זיע"א

'להזהיר גדולים על הקטנים' – גם מי שטנף נפשו חלילה בעברות גדולות יכול להטהר על ידי התקשרות לצדיק

אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם וגו'. פירש רש"י: אמר ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים. נראה לבאר בכונת רש"י ו"ל להורות לנו, גם אם איש טנף נפשו חלילה בעברות גדולות חס ושלוש, אף על פי כן בהתקשרותו אל הצדיק רוחץ ומטהר נפשו מכל חטא ואשמה, כי הצדיק מבקש ממנו תברך שמו שימחל לזה האיש ולהאיר אותו מחמת שהוא מקשר עמו והשם תברך עושה לו רצונו. וזה פרוש להזהיר הגדולים על הקטנים, שגדולי השכל והמחין יאירו ויזהירו את האנשים אשר הם בקטנות:

טהורות ולא יעיר לב השומעים, וזה שאמר המדרש שם 'אכל הקדוש ברוך הוא אינו פן אלא ויה' אלקים אמת' – שכל דבריו חיים וקיימים:

דברי יואל

רבי יואל מסאטמר זיע"א

למוכיח עצמו יש תועלת

ועל פי זה נבא לבאור דרשתם ו"ל אמר ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים, דלכאורה יש לזיך דהנה סגי שייאמר להזהיר את הקטנים, ובאנן ידעינן דעל הגדולים קאי הצווי להפריש את הקטנים מעברה, ולדרכנו הכי פרושו, להזהיר את הגדולים, כלומר שאף הגדולים עצמן יהיו מזהירים 'על' הקטנים – היינו יחד עם הקטנים, כלומר דעל ידי שיהיו הם מזהירים את הקטנים ומחנכים אותם להפרישם מעברה תצמח תועלת אף לגדולים עצמם להיות וריזין וזהירין במצוות ה'.

עבודת ימי הספירה

מי השלוח

רבי מרדכי יוסף מאיז'ביצ'א זיע"א

כליל הסדר זוכים לאור גדול למעלה מהשנה, ואחר כך בימי הספירה מתבוננים מעט מעט במעלתו עד שבשכובעות משיגים מעלת האור

וספרתם לכם ממחרת השבת. ענין הספירה הוא, שכליל גאלת מצרים שנגלה הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו וגא'ם, ונגלה ההשפעה מאד, כי אצל השם יתברך נגמר אז כל הגאלות עד גאלת אחרונה, כי כל הגאלות נכללים בגאלת ראשונה, כמו שאנו אומרים בתפלה ויוצא עמו ישראל מתוכם לחרות עולם' (אמת ואמונה).

שלא יטמא לנפש באיזה פניה עבור זה חס ושלום פנ"ל:

תפארת שמואל

רבי שמואל צבי מאלכסנדר זיע"א

דברים אמתיים הנאמרים במחשבה טובה נכנסים ללב השומעים

במדרש שם (ויק"ר כו א): 'אמר אל הכהנים', רבי תנחום בר חנילאי פתח 'אמרות ה' אמרות טהרות' (תהלים יב ז), אמרות ה' אמרות טהרות אמרות בשר ודם אינן אמרות טהרות כו', אכל הקדוש ברוך הוא אינו פן אלא ויה' אלקים אמת' (ירמיה י כו').

אולי יש לבאר על פי מה שכתוב על הכתוב 'טוב עשית עם עבדך ה' כדברך (תהלים קיט סה), שדבריו של אדם, אם היא במחשבה טובה אזי הדברים חיים וקיימים, כי המחשבה היא חיות ורוחניות הדבור, ולזה השומע הדברים הללו ונכנס באזניו הדבורים הללו עם החיות שבו מחשבה טהורה, אזי תעירו הפנימיות לתשובה. ולא כן הדבר שלא לשמה – שמחשבתו בלתי טהורה – לא יעיר לב ה'.

וזהו פרוש במקראי קדש אמר אל הכהנים ואמרת אלהם לנפש לא יטמא בעמיו, שדברך הטהורים במחשבה טובה יעיר לבם לתשובה שלא יטמאו נפשם עוד חס ושלום. וזה שכתב רש"י ו"ל להזהיר גדולים על הקטנים, שהגדולים בדבוריהם הטהורים והנעימים יזהירו ויאירו לב הקטנים באור פני מלך חיים.

וזה שאמר המדרש: 'אמרות ה' – רצה לומר פשנאמרים לפני ה' בקדשה וטהרה ובאמת, אזי המה 'אמרות טהורות' – ונכנסין ללב השומעים, אכל 'אמרות בשר ודם' שאינן לשמה, ומחשבתו בלתי טהורה, אינן אמרות

בהירות. וזהו 'וספרתם לכם כו' הינו להמשיך עשר ספירות שיאירו לכם למטה. ולהבין זאת, הנה פסח הוא יציאת מצרים, וחסג השבועות הוא מתן תורה. וקדם קבלת התורה היו צריכים לספור שבועות שלמות ואחר כך היו יכולים לקבל התורה.

כי הנה כתיב 'והחיות רצוא ושוב', שלמעלה הכל בבחינת רצוא ושוב. וכמו כן פסח הוא בחינת רצוא ושובועות הוא בחינת שוב. כי פסח הוא יציאת מצרים שהוא בחפזון כמו שנאמר 'ואכלתם אתו בחפזון'. וכתיב 'בחפזון יציאת כו', כי אז היה התגלות אלקות מלמעלה כמאמר עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם בבחינת חפזון. והינו בחינת רצוא מטה למעלה. מה שאין בן שבועות הוא בחינת שוב, שהוא בחינת מתן תורה, גלוי רצונו למטה. כמו שנאמר 'וירד ה' על הר סיני', המשכה מלמעלה למטה.

והנה כל הנ"ל שהוא בחינת רצוא יציאת מצרים אינו אלא לנפש האלקית בלבד שהיא בבחינת גלות בתוך מצרים וגבולים המכסים כו', אבל נפש הבהמית מפל מקום הוא רוצה לאכל כמעשה בהמה כו'. וכדי לקבל את התורה שהוא גלוי רצונו יתברך בכיכול למטה הדרך להיות מקדם בחינת בטול נפש הבהמית גם כן, והינו על ידי הנפת העמר וספירת העמר, כמו שנאמר 'והניף את העמר לפני הנה' לרצונכם ממתרת השבת וניפנו הכהן'.

כי הנה העמר הוא מן השעורים שהוא מאכל בהמה. וכמו כן למעלה יש גם בן בחינת בהמה, והוא המורכב העליונה, פני ארזה אל הימין ופני שור מהשמאל, והמורכב הנ"ל הוא שרש ומקור לכל הבהמות ונפש הבהמית שלמטה שנמשכים ממנה. ו'שעורה' – שעור ה', והינו מברורים שלמטה שנבררים ונכללים בבחינת בהמה רבה הנ"ל, כמאמר 'וצר משרתים', שיש מלאכים שהם בטלים בכל יום

וכדאיתא בזהר הקדוש (ח"ב רטו): 'ובגין דא בעי לאחזקה פורקנא דאית ביה ארבע גאלות וכו' ועל דא אית לאדכרא בההיא גאלה ד' זמנין אמת עד עזרת אבותינו וכו' ומתמן ולהלאה ארבע זמנין אחרנין אמת, והינו שהוא לרמו שבשרש יצאנו מפל הארבע גליות. **אכן** לא היה אז בלח תפיסת ישראל להשיג ולידע בתפיסתם את האור שהאיר להם השם יתברך, לכן צוה השם יתברך וספרתם לכם, הינו שתספרו ותמנו מה שהשיגו, בן תספרו חמשים יום עד שביום העצרת תתבוננו מה שהשגתם.

משל נפלא מאד וכן שמצאו מטמון

כמו אב ההולך עם בנו הקטן ומצא מטמון מאבנים טובות ומרגליות, ולא היה בלח הבן ובתפיסתו להבין ערך יקרות הדברים היקרים, ואביו צוה לו לקבל אותם כמו שיוכל שאת, ושאל אותו הבן מה הוא ערך יקרותם, והשיב לו אביו, עתה אין עת לעסק עמך ולהודיעך ערך יקרותם, רק פעת חזק ואמץ בני וקח כל מה שתוכל בהתחזקות ובמהירות, וקבוצך לביתך תספר ותמנה מה שהשגת ואז אודיעך ערך יקרותם.

וכן בכל שנה ושנה מאיר השם יתברך אורו הלמעלה מתפיסת אדם בליל א' של פסח, ואחר כך במשך זמן מי הספירה יתבונן האדם ומכיר בתפיסתו מעט מעט – עד שביום העצרת מתבונן האדם ערך יקרות האור הנה (ועיי' בפרשת משפטים בחלק זה בענין נעשה ונשמע):

לקוטי תורה

רבי שניאור זלמן מליאדי זיע"א

העבודה הפנימית כבטול והעלאת הנפש
הבהמית בימי הספירה

הנה 'וספרתם' הוא לשון בהירות, כמו 'אבן ספיר'. וכן עשר ספירות הוא לשון

שהוא הרצוא כנ"ל (אמור לה ב ואילך):

ארץ צבי

רבי אברהם צבי מסוּז'גלוב זיע"א

בכל יום מימי הספירה נכנסים בשער אחר משערי בינה | השער החמשים היא היריעה שעדין עומד מבחוץ ולא נכנס אפלו בשער אחר

וספרתם לכם וגו', תספרו חמשים יום. הקשו התוס' והרא"ש הָא אֵין סוּפְרִין רק מ"ט יום. ונראה לפי מה ששמעתי בשם הרב הקדוש הרי"ם זצ"ל מגור על מאמר הגמרא (ר"ה כא:) חמשים שערי בינה נבראו בעולם, וכלם נתנו למשה חסר אחד, והיה לו לומר מ"ט נתנו למשה. ופרש, שכלם נתנו למשה, אפלו שער החמשים, אף דזה עצמו הוא שער החמשים – לידע שחסר אחד, שאפלו אחד אין לו, ועדין עומד בחוץ לגמרי, עד כאן דכריי הקדושים.

ועל כן בכל יום מימי הספירה סופרים השער שנקנסין בו, ביום א' שער ראשון, וביום ב' שער השני וכו', עד מ"ט, אבל בהגיע יום החמשים שבו נכנסים לשער החמשים, אז יודעים שעדין לא נכנסו כלל, ממילא אי אפשר לספר עוד. וזה עצמו מה שאין סופרין נחשב כספירה, ומראים זה שמרגישים שעדין לא נכנסו כלום, כי זה עצמו הוא שער החמשים:

ונכללים ונכללים בכחינת בהמה רבה הנ"ל, כמו המאכל שעורים שנבלע בבהמה שלמטה וחוזרים ומתחדשים בכל יום כו'. וזהו 'גניפנו הפהן', שהוא בחינת חסד העליון, העלה את בחינת בהמה רבה הנ"ל על ידי עמר שעורה – שעור ה' הנ"ל. 'לפני הנהי' למעלה מהנהי פנדע.

ועל ידי זה אחר כך על ידי ספירת העמר היו המשכות מקיפים מלמעלה למטה לעמר כו'. וזהו 'היום יום אחד לעמר', יום הוא בחינת חסד כמו שנאמר 'יום יצנה ה' חסדו', והינו בחינת חסד עליון להמשיך מלמעלה מעלה לבחינת עמר כדי שיהיה בטול הרצון מנפש הבהמית גם בן דוקא. וזהו 'לרצונכם', כדי שיהיה בטול הרצון שלכם על ידי המשכת המקיפים הנ"ל על ידי ספירת העמר כו'.

וזהו 'וספרתם לכם', הינו להמשיך הארת המקיפים הנ"ל שהוא מפתחת השבת דוקא כנ"ל, 'לכם' למטה, להפך את נפש הבהמית גם בן שיהיה בטול רצונכם. וזהו 'מיום הביאתכם את עמר', פירוש מאותו יום שהניפו את העמר שהוא לפני הנהי, אזי 'וספרתם לכם' – תמשיכו לכם על ידי ספירת העמר שבע שבתות שהם מ"ט מדות. ואז הנה יכול להיות אחר כך מתן תורה בשבועות שהוא גלוי רצונו ממש מלמעלה למטה שהוא למעלה מתפלה שהוא בחינת יציאת מצרים

פרשת אמור

וידבר משה אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל (כא כד) – להזהיר בית דין על הפהנים (רש"י). על פי פירוש רש"י ד'אמר ואמרת' הינו 'להזהיר גדולים על הקטנים', צריך לומר, דזה שהזהיר משה את הבית דין (של ישראל) על הפהנים (גם בדיני בעל מום), עשה זה מדעת עצמו.

אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם גו' (אמר ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים, רש"י) (כא)

(א)

לקוטי שיחות

רבי מנחם מענדל מליובאוויטש זיע"א
הטעם שהצריך משה להזהיר את בית דין
שזרזו את הכהנים

— 'להבדל לעמד לפני ה' לשרתו ולעבדו כו' ופרק מעל צנארו על החשבונות הרבים כו' הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהיה ה' חלקו ונתחלתו לעולם ולעולמי עולמים כו'.

דמזה מוכן, שמי שעומד בדרגת הפנה לפי מהותה, הרי בכל מקום ובכל זמן הוא מרגיש שהוא עומד 'לפני ה' ובמילא אין צורך לזרוז, ורק כהן שאינו בדרגה זו, צריך לזריזות בעניני פנה שלו כאשר אינו עסוק בעבודת המקדש.

יש להוסיף באור על פי פנימיות הענינים: מבאר בספר התנא (פרק יח) שאין סוף ברוך הוא מלבש בבחינת חכמה שבנפש האדם יהיה מי שיהיה מישראל, שבבחינה זו, אף על פי שלא שייך בה ענין הגלות, שגפוש הבחמית שמהקלפה תוכל למשל עליה כו', מכל מקום יתכן אצלה ענין השנה, היא בבחינת שנה ברשעים ואינה פועלת פעלתה.

אמנם יש בגפוש האדם בחינה עמקה יותר, שלא שייך בה אפלו גדר של 'שנה', שזהו עצם הנפש (כמבאר בספרי קבלה שיש ניצוץ קטן מאד שהוא בחינת אלקות וזה הניצוץ מתלבש בכח ניצוץ אחד נברא הנקרא יחידה), שעל זה נאמר 'אני ישנה ולבי ער', עצם ופנימיות הלב שהוא תמיד ער אצל כל אחד ואחד מ'שאל ולא שייך בו אפלו שנה.

ואלה הם שני הענינים שבכל אחד ואחד מישראל: מצד ניצוץ בורא המלבש ביחידה שלו אין צורך בשום זרוז, שהיא תמיד בשלמות בכל מקום ובכל זמן, בלשון הפתוב 'השכן אתם בתוך טמאתם, דגם בחוץ לארץ ובזמן הגלות אין צורך להזהיר הפהן על הפרישות מטמאה.

ורק מצד בחינת חכמה שבנפש — ששם שייך ענין השנה כנ"ל, יש צורך להזהיר בית

יש לבאר טעם הדבר על פי הפלל ד'כהנים זריזין הן, ואם כן אין צורך להזהיר בית דין עליהם, ולכן מפרש דהצריך באזהרה (אמירה) נוספת הוא רק בשביל כהנים קטנים שאינם שומרים את עצמם מן הטמאה. אלא שעל פי זה צריך עיון לאיך גיסא, כיון שאין צורך בכך, אמאי הזהיר משה את בית דין של ישראל על הכהנים.

כ' באורים ב'כהנים זריזין הם'

ויזכר זה בהקדים באור הפלל דכהנים זריזין הם, שיש לפרשו בשני אפנים: א, זהו מצד עבודת הפנה, דכיון שהם עוסקים בעבודת הקדש (או שומצאים במקדש) הרי זה פועל בהם ענין הזריזות. ב, זהו מצד עצם ענין הפנה, דכן הוא טבע ותכונת הנפש של כהן בעניני פנה (וכלשון רש"י 'שכלם היו בני תורה וחרדים ונזפרים כו', ובמקום אחר 'בקיאים הן בכל'). והנפקא מינה — בענינים שאינם שייכים לעבודת הפנה, האם גם בהם אמרינן כהנים זריזין הם.

יש לומר, שזהו החלוק בין צווי הקדוש ברוך הוא, ודבור משה רבנו לישראל: מצד תכונות נפשם של הכהנים, היה ראוי שיהיו זריזים בכל השייך לעניני פנה, ולכן מצד צווי הקדוש ברוך הוא אין צורך להזהיר בית דין על הכהנים.

אבל היות שנוצטוונו ו'עשו סיג לתורה', לכן, הוסיף משה רבנו מדעתו 'סיגי, דאף על פי שבהיות הכהנים עוסקים בעבודת הפנה אמרינן דזריזים הם כי היראה דעבודת הקדש עליהם, הרי כשאין עוסקים בעבודתם, יתכן שתהיה חלישות בזריזותם, ולכן יש צורך לזרוז על כף.

באור הענין בדרך המוסר והעבודה ועל פי פנימיות

יש לבאר זה על דרך המוסר והעבודה: ענינם של הכהנים הוא — בלשון הרמב"ם

צריך להשמר ביותר שלא יסתלקו ממנו השכינה ונר"ו

וְזָהוּ שְׁאָמַר, וַהֲכֵחָה הַגְּדוֹל מֵאֲחִיו, כֹּל מִשְׁרַת ה' בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה? קָרָא בְּהֵן, וּבָא לומר, הָאִישׁ הַחֲסִיד שֶׁנִּתְגַּדֵּל מֵאֲחִיו בַּתּוֹרָה וּבְמַעֲשָׂים טוֹבִים וּבְקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה, וְעַל דְּי זָה זָכָה עַד שֶׁהוֹצֵק עַל רֵאשׁוֹ שְׁמֵן הַמִּשְׁחָה שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה. וְיָמִי גַרְם לֹו זֶה, לְפִי שְׁמֵלֵא אֵת יְדוֹ בְּמַעֲשָׂים טוֹבִים, לְלַבֵּשׁ אֵת הַבְּגָדִים שֶׁהֵם נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה. וּמֵאַחַר שֶׁזָּכָה לְזֶה, צָרִיף לְשַׁמֵּר אֵת עֲצָמוֹ בְּיֹתֵר, אֵת רֵאשׁוֹ לֹא יִפְרַע, דְּהֵינּוּ לֹא יַעֲשֶׂה מַעֲשִׂים רְעִים שֶׁבִּשְׂבִילֵם תִּסְתַּלַּק הַשְּׂכִינָה מֵעַל רֵאשׁוֹ וְיִשְׁאַר רֵאשׁוֹ פְּרוּעַ, וּבְגָדָיו שֶׁהֵם נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה יִהְיוּ פְּרוּמִים.

ואם חוטא נפרד מסטרא דחיים ונדבק בסטרא דמותא

וְעַל כֹּל נִפְשַׁת מֵת לֹא יָבֵא. בָּא לְרַמֵּז, דְּכָל סִטְרָא אַחְרָא נִקְרָאת פְּגָרִים מֵתִים, וְאִין בְּהֵם חַיִּית וְכַח, רַק מֵצַד הַקִּדְשָׁה. וְהִנֵּה, הָאָדָם שֶׁנִּתְקַדֵּשׁ וְזָכָה לְנֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה, הָרִי הוּא מֵצַד הַקִּדְשָׁה, וְנִבְדָּל מִן הַמֵּתִים שֶׁהִיא סִטְרָא אַחְרָא, וְהָרִי הוּא מִסִּטְרָא דְּחַיִּים, צָרִיף לְזַהַר שֶׁפֶל דְּבָר הַגּוֹרֵם לֹו לְקַרְבַּ לְסִטְרָא דְּמוֹתָא שֶׁהִיא סִטְרָא אַחְרָא, לֹא יַעֲשֶׂנוּ, שְׂאֵם עֲשֶׂה כֵן. הָרִי נִדְבַק בְּסִטְרָא דְּמוֹתָא וְנִפְרָד מִסִּטְרָא דְּחַיִּים.

וְזָהוּ שְׁאָמַר וְעַל כֹּל נִפְשַׁת מֵת לֹא יָבֵא, הֵם נִפְשוֹת הַסִּטְרָא אַחְרָא הַנִּקְרָאִים מֵתִים, לֹא יָבֵא דְּהֵינּוּ לֹא יַעֲשֶׂה שׁוּם דְּבָר חֲטָא שֶׁבִּשְׂבִילֹו נִמְצָא בָּא וְקָרַב לָהֶם, שְׂאֵם כֵּן, הָרִי נִתְרַחַק מִן הַקִּדְשָׁה. וְזָהוּ שְׁאָמַר לֹאֲבִיו וְלֹאֲמוֹ לֹא יִטְמָא, אֲבִיו דָּא קוֹדֵשׁא בְּרִיף הוּא, אֲמוֹ דָּא כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל.

ולכן יזהר להשאיר בקדשתו לעולם

וּמִן הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא, דְּהֵינּוּ פִּינּוּ שְׁנַכְנַס לְקִדְשָׁה וְנִקְרָא קְדוּשָׁה, לֹא יֵצֵא מֵאוֹתָהּ הַקִּדְשָׁה לְעוֹלָם, כְּדִי שְׁלֹא יִחַלֵּל אֵת מִקְדָּשׁ אֱלֹהֵיו, הִיא

דין על ההקנים. אָבַל אַף עַל פִּי כֵן, גַּם בְּבַחֲיָנָה זֹו הָרִי זֶה רַק 'שְׁנָה' בְּלִבְד וְלֹא גְלוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, וְלִכֵּן, הִתְעוֹרְרוּתָהּ שֶׁל הַחֲכָמָה שֶׁבִּנְפֶשׁ אֵינָה קְשׁוּרָה עִם פְּעֻלָּה בְּדָרָף חֲדוּשׁ גְּמוּר (בטול הרע כו'), אֲלֵא זֶהוּ עֲנִין שֶׁל קִיּוּצָה מִשְׁנֵה בְּלִבְד (חלק לו עמ' 63 ואילך):

וַהֲכֵחָה הַגְּדוֹל מֵאֲחִיו אֲשֶׁר יוֹצֵק עַל רֵאשׁוֹ שְׁמֵן הַמִּשְׁחָה וּמֵלֵא אֵת יְדוֹ לְלַבֵּשׁ אֵת הַבְּגָדִים אֵת רֵאשׁוֹ לֹא יִפְרַע וּבְגָדָיו לֹא יִפְרֹם. וְעַל כֹּל נִפְשַׁת מֵת לֹא יָבֵא לֹאֲבִיו וְלֹאֲמוֹ לֹא יִטְמָא. וּמִן הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יִחַלֵּל אֵת מִקְדָּשׁ אֱלֹהֵיו כִּי נִזְרַע שְׁמֵן מִשְׁחַת אֱלֹהֵיו עֲלָיו אֲנִי ה' (כא י"ב)

פתוחי חותם

רבי יעקב אביחצירא זיע"א

האדם יכול לזכות לנפש רוח ונשמה ממקום עליון והשכינה שורה על ראשו

אֲפֹשֶׁר לְרַמֵּז, דְּהָאָדָם עַל יְדֵי תוֹרָתוֹ וּמַעֲשָׂיו הַטוֹבִים וּקְדוּשָׁתוֹ וְטָהָרְתוֹ, זוֹכֵה לְקִנּוּת נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה מִמְּקוֹם עֲלִיּוֹן. וְהַזּוֹכֵה לְזֶה, הַשְּׂכִינָה מֵאִירָה בּוֹ תְּמִיד. וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ עֲלָיו הַשְּׁלוֹם (קהלת ט ח) 'כָּכֵל עַת יִהְיֶה בְּגָדֶיךָ לְבָנִים וְשִׁמֵּן עַל רֵאשְׁךָ אַל יִחְסַר', 'בְּגָדֶיךָ' הֵם נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה, וְכָף הִיא הַכּוֹנֵנָה, לְכַשְׁתּוֹפָה שֶׁ'כָּכֵל עַת יִהְיֶה בְּגָדֶיךָ לְבָנִים' שֶׁהֵם נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה וְאֵתָה שׁוּמְרָם כְּרֹאֵי, דַּע שֶׁ'שִׁמֵּן' שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה, מֵעַל רֵאשְׁךָ אַל יִחְסַר' שְׁגֵם הִיא מֵאִירָה בְּךָ.

וְהִנֵּה, הַזּוֹכֵה לְזֶה צָרִיף לְשַׁמֵּר עֲצָמוֹ בְּמִשְׁמַרְתְּ הַקִּדְשׁ כְּכֹל הַרְאֵי, כִּי יֵצֵר הָרַע בְּזֶה מִתְקַנָּא, וּמִבְקָשׁ תְּחִבּוּלוֹת אוֹלֵי יוֹכֵל לְפַתּוֹתוֹ, לְכֵן יִזְהַר בְּמֵאֵד מֵאֵד וְיִשְׁמַר מֵה שְׁנִתֵּן לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא, כִּי אִם יִתְפַּתֵּה לִיְצֵר הָרַע חֵס וְשְׁלוֹם, מִיָּד תִּסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ הַשְּׂכִינָה וְרַעוּתֶיהָ אַחְרֶיהָ שֶׁהֵם הַנְּשָׁמָה וְהָרוּחַ.

וְזֶה פִּנְתַּת הַזֵּהָרָה (ח"ב קלד: זכאין אנון צדיקאי דידעין לשווא ריעותא לעילא לגבי מלפא עילאָה ולא לגבי מלפא דא וככסופא בטילה דיליה, שסוף כל העולמות ליחבר, ויחשב תמיד לדבק עצמו בבזרא תתברך באהבה גמורה שהוא אוהב אותו יותר מכל דבר בעולם, שכל דבר בעולם הכל ישרש בו ותברך.

וַיַּחֲשֹׁב שְׁאֵנִי רוּצָה לַעֲשׂוֹת תְּמִיד רְצוֹנוֹ, לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ וְלַעֲבֹד אוֹתוֹ תְּמִיד,

וְתְּמִיד יִהְיֶה מִחֲשַׁבְתּוֹ דְּבוּקָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְזֶה פְּרוּשׁ הַפְּסוּקִים בְּרָמְזוֹ וּמִן הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא, וְזֶה פְּרוּשׁוֹ, וְכִי צָרִיף לְדַבֵּר מֵעֲנִינֵי הָעוֹלָם הַזֶּה יִהְיֶה מִחֲשַׁבְתּוֹ שֶׁהוּא הוֹלֵךְ מֵעוֹלָם עֲלִיּוֹן לְמַטָּה, כְּמוֹ שֶׁהוֹלֵךְ אָדָם מִבֵּיתוֹ לַחוּץ וְדַעְתּוֹ לַחֲזוֹר תִּכְף, וּבִעַת הַלֵּיכָה חוֹשֵׁב מְתֵי יַחֲזוֹר לְבֵיתוֹ, כִּף יַחֲשֹׁב תְּמִיד בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן שֶׁשָּׁם בֵּיתוֹ הַעֲקָר בְּבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, אֵף בַּעַת שֶׁהוּא מְדַבֵּר בְּעֵינֵי הָעוֹלָם הַזֶּה.

וַיַּחֲשֹׁב תְּמִיד בְּמִחְשַׁבְתּוֹ לְדַבֵּר רֵאשׁוֹן בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה שְׁאָמַר דָּוִד לְשִׁלְמֹה הִנֵּה

אֲנִי הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ כָּל הָאָרֶץ (מלכים א' ב, ה), הוּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנִיתָא, וְכִמוֹ שֶׁשִּׁפְעוּ יִתְבָּרֵךְ בְּחַיּוֹת וְחַיּוֹת רְצוּא וְשׂוֹב בֵּן יִהְיֶה בְּדֶרֶךְ הַזֶּה, לַעֲנֵן בְּעֵינֵי הָעוֹלָם הַזֶּה וְיָשׁוּב תִּכְף לְבֵיתוֹ וְלִמְקוֹמוֹ, וְזֶהוּ הַמְּדַרְגָּה גְדוֹלָה מְאֹד:

אמר אלהם לדורתיכם כל איש אשר יקרב מכל זרעכם אל הקדשים אשר יקדשו בני ישראל לה' וטמאתו עליו ונכרתה הנפש ההיא מלפני אני ה' (כב א)

תפארת היהודי

רבי יעקב יצחק מפרשיסיחא זיע"א

תשובת היהודי הקדוש לרבו רבי לייביש חרף

זיע"א מדוע מסכן עצמו לטבל במקוה

שאל אותו, אָשָׂאל אוֹתָךְ בְּנֵי אֵיף תִּסְתַּפְּן נִפְשֶׁךָ לִילָךְ בְּכָל יוֹם בְּהַמְקוֹה אֲשֶׁר

הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹנָה, וְהַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹנָה הִיא כִּי נִזְרָ שְׁמֵן מִשְׁחַת אֱלֹהֵי, דְּהִינּוּ הָרִי זָכָה לְנִשְׁמָה שֶׁהִיא נִזְרָ, וְלִשְׁכִּינָה שֶׁהִיא שְׁמֵן, וּמֵאַחַר שְׁאוֹרוֹת אֵלֶּה עַל רֵאשׁוֹ, יִזְהָר לְשֹׁמֵר מִשְׁמֶרֶת הַקְּדוֹשָׁה כְּרֵאוּי:

ומן המקדש לא יצא (כא יב)

דברות המגיד

רבי דב בער ממעזריטש זיע"א

ככל עת תהיה מחשבתו דבוקה כבורא וכאשר

יצרד לרבו בעניני העולם יהיה דעתו כמי

שיוצא על מנת לחזר

ומן המקדש לא יצא. וְאִיתָא בַּסְּפָרִי: אוֹתוֹ הִיאָר הָרַע הַעֲבִירוֹ מְלֻבְבָכֶם, בְּשֵׁם שֶׁהוּא

יְחִידֵי בְּעוֹלָם כִּף תִּהְיֶה עֲבוּדְתְכֶם מִיַּחַדָּת לְפָנָיו (ספרא שמיני מכילתא דמילואים). זֶה הַכָּל גְּדוֹל, שִׁיָּהָ לְאָדָם תְּמִיד רַק מִחֲשַׁבָּה אַחַת בְּעִבְרוֹת הַבוֹרָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב 'אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹהִים אֶת הָאָדָם יִשְׂרָאֵל וְהִמָּה בְּקִשׁוֹ חֲשֹׁבוֹת רַבִּים' (קהלת ז ט), שְׁמַחַת מִחֲשַׁבּוֹת רַבּוֹת מִתְּהַלְּבַל בְּעִבּוּדָתוֹ.

וַיַּחֲשֹׁב שְׁפָל דְּבָר שִׁישׁ בְּעוֹלָם הַכֹּל מִהַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, וְכָל דְּבָר הַנַּעֲשִׂים מִכַּח

מִחֲשַׁבּוֹת בְּנֵי אָדָם וְתַחְבּוּלוֹתֵיהֶם הַכֹּל מִהַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, אֲפִלוּ דְבָר קָל שֶׁבְּקִלִּים שֶׁנַּעֲשָׂה בְּעוֹלָם הַכֹּל הוּא מִהַשְׁתַּחֲוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא יִהְיֶה חֵלוֹק אֲצִלוּ בְּדָבָר שֶׁהוּא רוּצָה, בֵּין שֶׁנַּעֲשָׂה רְצוֹנוֹ וּבֵין שֶׁלֹּא נַעֲשָׂה רְצוֹנוֹ, כִּיּוֹן שֶׁהַכֹּל הוּא מִהַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא יוֹדֵעַ שֶׁכֵּן טוֹב לוֹ שֶׁלֹּא נַעֲשָׂה כְּמוֹ שֶׁהִיא בְּרְצוֹנוֹ.

וַיַּחֲשֹׁב שֶׁהַכֹּל, בֵּין עוֹלָם הַגְּלֻגְלִים וְעוֹלָם הַמְּלָאכִים וְעוֹלָם הַפְּסָא, הַכֹּל כְּאֵין

נִגְדוּ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁכָּלֶם הִיוּ בְּתוֹךְ הַצְּמִצִּיּוֹם שֶׁצְּמִצֵּם אֶת עֲצָמוֹ, וְהַכֹּל נַעֲשָׂה בְּדַבּוּר אֶחָד, וְאִם בֵּן לְמָה לוֹ לְמִשָּׁף אַחַר תְּאֻזָּת שִׁישׁ בְּאוֹתָן הָעוֹלָמוֹת, שֶׁהַכֹּל אֵינוֹ רַק דְּבוּר אֶחָד מִמֶּנּוּ, וּמוּטָב לְדַבֵּק עֲצָמוֹ לְמַעֲלָה מִהָעוֹלָמוֹת בְּהַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שֶׁהוּא עָקָר, וְלֹא לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּטַפָּל.

התפלה לתפלה הבאה אתריה, מכל מקום אינה מוציאה ידי חובת תפלה בזמנה.

וצריכה להיות בלב שלם בקרבן

וזהו שאמר וכי תזכחו זבח תודה, תודה היא התפלה שהיא הודאה, והיא במקום זבח, לפיכך אמר תזכחו זבח של הודאה שהיא התפלה שבמקום הקרבן. לרצונכם תזכחו, דהינו התפללו ברצון שלם ובגפוש חפצה, שלא יפנה לבכם לדבר אחר.

ובזמן הראוי לה בקרבן

והזהרו שלא תבטלו שום תפלה בזמנה ותאמרו הרי אנחנו מתפללים אותה עם הסמוכה, רק ביום שהוא יאכל, תפלה כל יום, וכל שעה בזמנה, וזהו לא תותירו ממנו עד בקר, כל תפלה הבאה נקראת בקר לאותה שעברה, לפיכך הזהרו להתפלל כל תפלה בזמנה.

ובעטוף ציצית ותפלין

והזהרו גם כן, שתהיו מעטפים בציצית ותפלין בשעת התפלה, דתפלה בלא ציצית ותפלין, מבטלת. וזהו שאמר ושמרתם מצותי, מצותי ראשי תבות מעטפים ציצית ותפלין יחדו, ואז ועשיתם אתם, דהינו תהיה עשיית התפלה בשלמות.

עקר התפלה היא בצבור

זאת ועוד, הזהרו מלהתפלל יחיד, שהעקר היא תפלת הצבור. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ה), כל מי שיש לו בית הפנסת בעירו ואינו נכנס שם להתפלל, נקרא שכן רע. **וזהו** שאמר ולא תחללו את שם קדשי, דהינו להתפלל יחיד, את ראשי תבות תפלת א'חד, דבזה איכא חלול ה' בדבר, דאיכא בית הפנסת בעיר ואינו בא להתפלל. ועקר קדוש שמי הוא בתפלה בעשרה, וזהו שאמר ונקדשתי בתוך בני ישראל, שהם עשרה. אני ה' מקדשכם, כשתהיו בריבים, אני מוריד קדשתי עליכם. וחוזה עליכם כל מה שצויתי לכם תעשו, כי

בפה, והלל הפתוב הזהיר ונשמרתם מאד לנפשתיכם' (דברים ד טו). ענהו היהודי: הלא פשטא דקרא דכתיב אף 'לנפשתיכם', ולא לגוף, אמר לו: והלא הגוף הוא נרתק להנפש, וצריכים לשמרו לקיום הגפוש ועוברים על לאו בהפקירו.

אז ענהו היהודי: מקרא מפרש בתורה הקדושה 'אמר אלהם לדרתיכם כל איש אשר יקרב להקריב מפל זרעכם אל הקדשים אשר יקדושו בני ישראל אל ה' וטמאתו עליו ונכרתה הגפוש ההוא', אם כן בכשיכרת הגפוש מן ישראל ממילא יתם חיות הגוף, מוטב שייתם חיות הגוף בטורה והגפוש תהיה בדיק בשרשה משתהיה הגפוש נכרת משרשה וחיות הגוף ואפס בלא טהור. ויהי כשמעו נשקו על ראשו ואמר לו צלח ורכב בדרבך וה' יהיה מגן עונך שלא תפשל:

וכי תזכחו זבח תודה לה' לרצונכם תזכחו. ביום ההוא יאכל לא תותירו ממנו עד בקר אני ה'. ושמרתם מצותי ועשיתם אתם אני ה'. ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם. המוציא אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני ה' (כב כט-לג)

פתוחי חותם

רבי יעקב אביחצירא זיע"א

התפלה היא במקום קרבן

אפשר לרמוז על התפלה, דצריך האדם לזהר להתפלל כל תפלה בזמנה, לפי שהתפלה במקום הקרבן, כמו שכתוב (הושע יד א) 'ונשלמה פרים שפתינו'. וכמו שהקרבן בעיניו לרצון, כך התפלה בעיניו תהיה לרצון, בלב שלם ובגפוש חפצה. וכמו שהקרבן אמרינו עבר זמנו בטל קרבנו, כן התפלה. ואף על גב דתקנו חכמינו זכרונם לברכה (ברכות כו), דמי שלא התפלל ועבר הזמן יסמך אותה

בהרהורו הוא מלא התעוררות והשתוקקות לאותו מצוה, אבל כשכא לעשות אותו המצוה בפעל ממש, אזי ההשתוקקות נחקרר אצלו, ואין לו שום התעוררות לאותו המצוה.

והשיב לו הרב הקדוש מראפשיץ: לפי שבשעת הרהורו מאותו מצוה, אין היצר הרע יודע כלום, וכדאיתא בשל"ה הקדוש דאין המלאכים יודעים מחשבות אדם, ורק הקדוש ברוך הוא יודע מחשבות אדם, ולכך ההתלהבות גדולה כל כך, אבל כשכא לעשות המצוה בפעל ממש, אז כח היצר הרע ומקורו מלעשות המצוה.

ובזה יש לפרש פונת המדרש (ויק"ר כח ג) 'אימתי הן תמימות' – הינו מתי יכולין להיות ימי הספירה תמימות בלי שום פגם, בזמן שישכראל עושין רצונו של מקום' – הינו כשישכראל מראין ההתלהבות וההשתוקקות בשעת עשיית המצוה, וזהו 'עושין', הינו כשעושין המצוה ומוציאין את המצוה אל הפעל, באותו אופן כמו הרצון – 'רצונו של מקום' הינו כמו בשעה שרוצין ומתהררין לעשות המצוה:

ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה' תמיד
(כח ה)

אמרי נעים

רבי מאיר מד' יקוב זיע"א

הזוכר מאין הוא בא ולאן הוא הולך וזכה להיות כל ימיו בתשובה לפני ה' | באור טעמי המקרא בפסוק

ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה' תמיד. להבין כפל הלשון, יש לומר כי קדם שנברא האדם ונשמתו הוא למעלה במנוחה העליונה, ושם הוא בבחינת שבת קדש, וכמו כן לאחר פטירתו מזה העולם חוזר אל המנוחה לגן עדן ושם הוא גם כן בבחינת שבת.

כשהוצאתי אתכם מארץ מצרים, על מנת כן הוצאתי אתכם:

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש אלה הם מועדי

(כג ב)

פתוחי חותם

רבי יעקב אביחצירא זיע"א

בימים טובים צריך לעסק בתורה ובפרט בסוד

התורה היותר ראויה בימים טובים, היא דרך הקבלה, שזמן ההוא עת מכשר וראוי להגות בדרך האמת. וגם הפסוק מוכח מגופה דצריך לעסק בתורה, שאמר (אלה) מועדי ה' אשר תקראו [אתם] מקראי קדש, פרוש מקראי קדש, שתקראו בהם התורה הנקראת קדש. 'תקראו אתם מקראי' ראשי תבות 'אמת', לרמוז דהתורה הראויה בימים טובים היא תורת אמת שהוא דרך הסוד. וכן נמי אתם אותיות 'אמת', דהעקר הוא לעסק בדרך האמת. וכשתעשו כן, ראוי לקרות להם אלה הם מועדי:

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הכיאתם את עמר התנופה שבע שבתות תמימת תהיינה עד ממחרת השבת השביעת תספרו חמשים יום (כג)

(טו)

מהר"י מבעלזא

רבי יהושע מבעלזא זיע"א

הטעם שכאשר האדם חפץ לעשות מצוה הוא מלא התעוררות וחשק ואלו כאשר בא לקומה בפעל מתמעט חשקו

שמעתי מאבי אדוני מורי ורבי [מהר"ש] ז"ל, שהרב הקדוש רבי שלום מקאמינקא זי"ע שאל את הרב הקדוש רבי נפתלי מראפשיץ זי"ע: מפני מה כשאדם עושה איזה מצוה

קומה אחת ובשלמות האחד נשלם כל הקומה וכו'.

ובכל דור ודור יש כמה וכמה נפשות מישראל הגודרים עצמם באיזה ענינים שונקנסו בהם לנסיון, שה' תברך מנסה לעולם בכל דור ודור הנקננים השלמים צדיקי הדורות דלא בציר עלמא מינייהו (סוכה מה:), ובאותן הענינים שהשלימו עצמן הרי נשלמו כל נפשות הדורות כלם עמם:

וזה טעם שקבלתי דאף על פי שהדורות הולכים ומתקטנים ולא איכשור דרי, מכל מקום הנקדה שבלב איש הישראלי הולכת ומשתלמת יותר ומאירה יותר בכל דור עד עת קץ שתשלם לגמרי, והינו מה שבמעמקי הלב שאין מתגלה בפעל אצל כל אחד מצד כח היצר המקיף לכל אחד. וכמו שאמרו (ברכות ט"ו) גלוי ונדוע שרצוננו וכו' ומי מעכב וכו', וכדריך שכתב הרמב"ם בהלכות גרושין (פ"ב ה"ג) בטעם כופין עד שיאמר רוצה אני, דאמתות רצונו כן אלא שאין רוצה בפעל על פי יצרו דאנסיה.

וכמו במצרים דהעיד הכתוב דהיו גדוהים מהערוה ומכל מקום אחת היתה שפרסמה הכתוב (ויק"ר לב ה), אבל גם היא מאנס המצרי, אף דשלא בחנם היה, רק על ידי שהיתה פטפטנית שלום עליך וכו', כמו שאמרו ו"ל (עש), מכל מקום עקר הדבר היה באנס. וכן בשטים דנכשלו גם בן הנזכרים בביאת ארמית, היה באנס היצר על ידי שקשטו זונות וזין של גוים לא נאסר עדין וכער היצר בלבם, כמו שאמרו ו"ל (סנהדרין קו).

וכן בכל מקום שהוסיפו צדיקי הדורות מאז ועד עתה לגדר עצמם, נקבע כן בכל ישראל במעמקי לבם, ואף שיש שבפעל אינו כן, אינו מצד רצונו עצמו רק מאנס היצר לבד, ועל פן מעמקי הלב הולך ומדבדב (אות כג):

ולזה נרשם בטעמים 'ביום השבת' הראשון נרשם קדמא ואזלא, רומז על זה השבת קדם דאזיל להאי עלמא, 'ביום השבת' השני נרשם בטעמים מנח רביעי, רומז אז לשמנח גופו בקבר, על דרך הפתוב 'גנחו על משכבותם' (ישעיה נז ב).

ומי שמעלה תמיד בזכרונו מאין הוא בא מקור מחצבתו – מן בחינת שבת, ולאן הוא הולך אחר כך – לזכות לבוא למנוחה שלמה לגן עדן העליון לחזות בנעם ה' שהוא בחינת שבת, אותו האיש הוא תמיד כל ימי חייו בתשובה וצדקת ה' עושה ומקיים שויתי ה' לנגדי תמיד, וזה יערכנו לפני ה' תמיד, הינו כשהוא מעריך עצמו ומקשר עצמו בשתי שבתות האלו אז בודאי נגד ה' הוא תמיד:

ויצא בן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי בתוך בני ישראל וינצו במחנה בן הישראלית ואיש הישראלי (כד י')

דברי סופרים

בפי צדוק הכהן מלובלין זיע"א

אף שהדורות מתמעטים והולכים מכל מקום נקודת הלב שבישראל מאירה יותר ויותר מדור לדור על ידי התקדשות היחידים אשר בעם

כאשר האדם גודר עצמו באיזה דבר להתגבר נגד יצרו בכל כחו, הוא גודר בכחו כל הנפשות מאמה הישראלית שבכל הדורות באותו דבר, וכדריך שאמרו בויקרא רבה (לב ה) ובשיר השירים רבה (ד יב) [על פסוק גן געולי' (שיר השירים ד יב)] שרה ירדה למצרים ונגדה עצמה מן הערוה וכל הנשים נגדו בנכותה, ויוסף ירד למצרים וגדר עצמו מן הערוה ונגדו כל הנזכרים בנכותו. ואם בשרה יש לומר לפי שכל ישראל מורעה וצאצאיה, ביוסף לא שרף זה, ועל כרחך לפי שכל ישראל

ל"ג בעומר

לְכָאן וּלְכָאן, הַכֵּל כְּפִי שְׁמִסְתַּפְלִין בּוֹ, כְּעִנְיֵן דְּכְתִיב 'כַּפִּים הַפְּנִים לְפָנַי', וְכֹאֲשֶׁר בָּאִים לְרֹאוֹת בְּקִרְיֹת רוֹאִים אוֹתָהּ צוֹנְנֵת, אַף כְּשֶׁבָּאִים בְּחַמִּימוֹת רוֹאִים אוֹתָהּ חַס, וְהַמְגִדֵּף שֶׁהִיָּתָה בּוֹ קִרְיֹת, שֶׁהִגִּיר מְעוֹלָמוֹ יֵצָא וְכֹא לְרֹאוֹתָהּ בְּקִרְיֹת, לֹא הִיָּה יָכוֹל לְרֹאוֹת הַנֶּס וְסִבֵּר שֶׁהִיא צוֹנְנֵת:

וְיֹצִיאוּ אֶת הַמַּקְלָל אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה וְיִדְגְּמוּ אֹתוֹ אֲבָן וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֵת מֹשֶׁה (כד כג)

מְקוֹר בְּרוּךְ

רבי ברוך מסערט זיע"א

מיד כשהוציאו את המקלל מכלל ישראל הוקל להם לקיים את צווי ה'

וְיֹצִיאוּ אֶת הַמַּקְלָל אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה וְיִדְגְּמוּ אֹתוֹ אֲבָן וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֵת מֹשֶׁה. יֵשׁ לְפָרֵשׁ דִּהְיָה מְגִדֵּף אֶחָד, בְּכַחוֹ לַעֲכָב אֶת כָּל הָעֵדָה מִלַּעֲשׂוֹת רְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְכֵן בִּינּוֹן וְיֹצִיאוּ אֶת הַמַּקְלָל אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה וְיִדְגְּמוּ אֹתוֹ, רְגִמְוֵהוּ וְהוֹצִיאוּהוּ מִכָּלל יִשְׂרָאֵל, מִיָּד וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֵת מֹשֶׁה, יְכַלּוּ כָּל הָעֵדָה לְקִיַּם צְוֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לֹא עָפוּב וּמְכֻשׁוּל:

וַיֵּצֵא בֶן אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית וְהוּא בֶן אִישׁ מִצְרַיִם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (וַיֵּצֵא בֶן אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית, מִהֵיכָן יֵצֵא, רַבִּי לִוִּי אוֹמֵר מְעוֹלָמוֹ יֵצֵא, רַבִּי בְּרַכְיָה אוֹמֵר מִפְּרִשָּׁה שְׁלֹמְעֵלָה יֵצֵא, לְגַלְגַּל וְאֹמֵר כִּיּוֹם הַשַּׁבָּת יִעֲרַכְנוּ, דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ לֵאכּוֹל פֶּת חֲמָה כֹּכֵל יוֹם, שְׂמָא פֶת צוֹנְנֵת שֶׁל תְּשַׁעָּה יָמִים בְּתַמְזִיחָה, רִשִׁי" (כד כ"י)

לֵב שְׂמֵחָה

רבי שמחה בונם מגור זיע"א

המסתכל על לחם הפנים בחמימות היה רואה את הלחם הם

כְּכוֹד קִדְשֵׁת אָבִי אֲדוֹנֵי מוֹרֵי וְרַבִּי ז"ל דִּקְדַּק, וְהֵלֵא אָמְרוּ ז"ל בְּגִמְרָא (יומא כא.) גִּס גְּדוֹל הִיָּה נַעֲשֶׂה בְּלֶחֶם הַפְּנִים סְלוּקוֹ כְּסִדְרוֹ שְׂנַאָמֵר (שמואל א' כא ז') 'לְשׁוֹם לֶחֶם חֵם כִּיּוֹם הִלְקָחוּ וְכוּ'' שְׁמַגְבִּיהִין אוֹתוֹ לְעוֹלֵי רְגָלִים וְאוֹמְרִים לָהֶם רְאוּ חִבְתְּכֶם לְפָנֵי הַמְּקוֹם וְכוּ', וּפְרִשׁ רִיטְבִ"א שְׂבַעַת שִׁמְיָה וּלְקִיחָה הִיָּה הִלְקָחַם חֵם הִרְבָּה עַד שֶׁהִיָּה הֶבֶל יוֹצֵא מִמֶּנּוּ כְּלֶחֶם הַיּוֹצֵא מִן הַתַּנּוּר, וְהִיָּנוּ דְאָמְרִינֵן שְׁמַגְבִּיהִין אֵת הַשְּׁלַחַן עִם הִלְקָחַם שְׁעָלֵינוּ וּמְרַאֲיֵן אוֹתוֹ לְעוֹלֵי רְגָלִים שִׁירָאוּ הַנֶּס הַזֶּה וְכוּ', וְאִם כֵּן כִּיֵּצֵד לְגַלְגַּל זֶה וְאָמֵר פֶּת צוֹנְנֵת. גַּם יֵשׁ לְדִקְדַּק שֶׁלֹּא מְצִינֵנוּ שְׁחֻטָּא הַמְגִדֵּף הִיָּה בְּדַבֵּר שְׂקָר. וּפְרִשׁ, שְׂנַקְרָא 'לֶחֶם הַפְּנִים' שֵׁישׁ לוֹ פָּנִים

ל"ג בעומר

הַלּוּלָא רַבָּא

רבי יוסף חיים מגגד זיע"א

מצלת היום והעסקו בתורת הרשב"י ושכחיו כיום זה

יְשַׁמַּח צְדִיק בְּיוֹם זֶה כִּי הוּא הַיּוֹם הַמְּיֻחָד לְשִׂמְחָתוֹ, וְאַנְחֵנוּ תִּלְמִידֵינוּ כְּלָנוּ יַחַד נִשְׂמַח בְּשִׂמְחָתוֹ. זֶה הַיּוֹם עָשָׂה ה' נְגִילָה וְנִשְׂמַחָה בּוֹ, הַגְּדִיל ה' לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הִיָּינוּ שְׂמֵחִים. לְכוּ נָא וְרָאוּ גִבְרָא רַבָּא קָא מְסַהִיד עַל הָאִי יוֹמָא, הוּא רַבְּנֵנוּ מוֹרְנוּ הֶרֶב חַיִּים וְיִטָּאֵל ז"ל בְּשֵׁם אִישׁ אֱלֹהִים קְדוֹשׁ רַבְּנֵנוּ הָאֶרֶץ זִיע"א וְכַנְזֻכָּר כְּסִפֵּר הַפְּנּוֹת וּבְפָרֵי עֵץ חַיִּים:

וְהִנֵּה מַה טוֹב וּמַה נְעִים הַיּוֹם הַזֶּה הוּא יוֹם ל"ג לְעֵמֶר אֲשֶׁר מִתְגַּלֶּה בּוֹ שֵׁם הַרְחֻמִּים שֵׁם הַבְּשׂוּחוֹן. וְהוּא הַיּוֹם הַנִּקְרָא יוֹמָא דְּהַלּוּלָא שֶׁל הַתַּנָּא הַקְּדוֹשׁ רַבִּי שְׂמַעוֹן בְּרִי יוֹחָאי זִיע"א,

דברי דוד

רבי דוד משה מטשורטקוב זיע"א

כל יהודי מרגיש התעוררות כל"ג בעמר

בל"ג בעמר הלולא דרבי שמעון בר יוחאי ו"ל, מרגיש כל איש ישראל כל אחד ואחד לפי מדרגתו איזו התעוררות ואיזה אור:

חשבה לטובה

רבי חנוך העניך מאלכסנדר זיע"א

עד ל"ג בעמר הוא 'לב' ומעתה הוא 'טוב' | הכנה לקבלת התורה

מ"ט ימי הספירה הגימטריא 'לב טוב', ועד ל"ג בעמר הוא ל"ב, והלאה הוא טו"ב, על כן מל"ג בעמר נכנסין להטוב ואין טוב אלא תורה (אבות פ"ו מ"ג) והוא ההכנה הגמורה להתורה, ואדם יכול לראות אז שיהיה טוב לה' וטוב לבירות (שיח שרפי קודש ל"ג בעומר):

לקוטי הלכות

רבי נתן מבסטלב זיע"א

כיום זה באים גפשות רבות אל תקונם מכוח של רשבי

ועל כן עושין שמחה גדולה ביום הסתלקותו דקא, שהוא בל"ג בעמר, כי הסתלקות הצדיק עושה תקון גדול בכל העולמות יותר מבחיייו, כי גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחיייהם (חוליק ז'), והם מתקנין נשמות ישראל במיתתן יותר מבחיייהם, ומכניעין הסטרא אחרא והקלפות הנאחזין בנשמות הנפולות בעונותיהם. כי הצדיקים מכניעין ומבטלין אותם במיתתם יותר מבחיייהם, בכחינת ויהיו המתים אשר המית במותו רבים מאשר המית בחייו (שופטים טו ל), שהצדיק האמת מנהיג הדור האמתי ממית שונאי הקדושה והקלפות והסטרא אחרא במותו יותר מבחיייו וכו'.

על כן נהגו ישראל קדושים ללכת יום זה למירון אשר שם קבור התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי זיע"א ורבי אלעזר בנו זיע"א, ושם למדו בשמחה רבא את האדרא זוטא ושבחים של אדונינו הרשב"י זיע"א, וישישו וישמחו בשמחה של מצוה. ושארית ישראל הרחוקים מן המקום ההוא, יתאספו יחד התרדים על דבר ה' בפילה או ביום ללמד בשמחה האדרא ושבחי אדונינו הרשב"י זיע"א. אשריכם ישראל כמה חביבות המצוות עליכם, אשריכם העוסקים בליל זה בתורתו של התנא הקדוש ובשבחיו העצומים בשמחה ובטוב לכב דבר בעתו מה טוב (הקדמה):

מזרה באצבע

רבי חיים יוסף דוד אזולאי זיע"א

רצון הרשב"י שישמחו ביום זה

יום ל"ג לעמר ירבה שמחה לכבוד רבי שמעון בר יוחאי זיע"א כי הוא יומא דהלולא דיליה, ונודע שרצונו הוא שישמחו ביום זה, פדוע מפעשה מהר"א הלוי זלה"ה ומעשים אחרים אשר שמענו ונדעם מפום רבנן קדישי. ויש מי שנהג לעשות למוד בליל ל"ג לעמר בי צפורה ללמד שבחי רבי שמעון בר יוחאי המפזרים בזהר ואדרא זוטא והוא מנהג יפה (אות רכג):

בית אהרן

רבי אהרן מסקלין זיע"א

רבי שמעון בר יוחאי לכל אפילו לפחותים

כל מי שיש לו אמונה ברבי שמעון בן יוחאי, יש לו חזיק ברבי שמעון בן יוחאי, כשם שהשם יתברך הוא ה' לכל, כך רבי שמעון בר יוחאי הוא רבי שמעון בר יוחאי לכל, אפילו לפחותים:

מלכות לא היו נתנים לקבורה, ונמצא שקברו מוכיח על הגס.

אבל לפי דרכנו ודרכי החסידות אין לנו שום קשיא, ואין אנחנו צריכים לתרוצי, כי התנא האלקי ו"ל היה היחיד שעל ידו נתגלה אורות דקדושה תורת האמת תורת הקבלה הקדושה, וזה הסבה להשמחה הגדולה בנדאי בעולמות העליונים ועל ידי זה נשפע לזה העולם:

מנחת יהודה

רבי יהודה מסטיטשין זיע"א

דרך החסידות לעורר לבות ישראל להתלהבות דקדושה בשמחה מוסדת על דרך רשבי"א

כשנתבונן נראה שכל דרך החסידות מוסד על דרך רבי שמעון בר יוחאי, שידוע שכל כתבי האר"י הקדוש מוסדים על הזהר הקדוש, ועקר דרך הפעל שם טוב בחסידות הוא על פי האר"י, והפעל שם טוב ותלמידיו וכל צדיקי אמת דרכם היה תמיד להלהיב לבות בני ישראל לעבודת ה' בהתעוררות והתלהבות דקדושה ולקים 'עבדו את ה' בשמחה' (תהלים ק ב) אבל לא על ידי סוררין ותלאים רעים רחמנא לצלן.

'הראנו ה' חסדך' (שם פה ח) — הראנו שיש אלקים בעולם על ידי 'חסדך', ומעוררין רצון העליון להמשיך לבני ישראל רק חסדים, וכפרוש הנעם אלימלך בפסוק 'רצון יראי עשה' (שם קמה ט), שהישראלים עושין רצון לה' להשפיע רק חסדים. וזהו פרוש ו'אני תפלתי כו', הינו שיהיה לה' ה' רחמים עת רצון. ויבטל - 'אלהים' דין ברב חסדך. ענגי באמת ישעך.

וזו הדרך המציא רבי שמעון בר יוחאי. וזהו שאמר היום בהסתלקותו (זוהר ח"ג רצב).

וזה בחינת הלולא דרבי שמעון בר יוחאי שעושין ביום הסתלקותו דיקא, פי דיקא על ידי הסתלקותו הוא מתקן ומחזיר בתשובה נפשות רבות יותר כנ"ל, שעל ידי זה נתרבה השמחה ביותר, בחינת השמחה שלעתיד באת התחיה כמו שפתיב (ישעיה לה י) 'ושמחת עולם על ראשם' וכו':

אביר יעקב

רבי אברהם יעקב מסאדיגורא זיע"א

על פי דרך החסידות אין כל תמיהה על השמחה ביום פטירת רשבי"א כיון שעל ידו התגלתה פנימיות התורה והוא שמחה בכל העולמות

היום יום ל"ג בעומר, הלולא הקדושה דהתנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי ו"ל. כל ההלולא מעשף בסוד מן ימים הקדמונים.

הראשון שמוכיר מזה הוא המאירי על הגמרא (יבמות סב:) שנים עשר אלה זוגים תלמידים של רבי עקיבא שכלם מתו מפסח עד עצרת, והוא מביא שקבלה ביד הגאונים ו"ל שביום ל"ג בעומר פסקה המיתה ומתוך כך נוהגין שלא להתענות. הקדוש רבי חיים ויטאל ו"ל אומר (פרי עץ חיים שער ספירת העומר פרק ז) אני ראיתי למורי ו"ל זה שמונה שנים שהלך עם אשתו ועם ביתו והיו שם שלשה ימים ההם.

ידוע פקפוקי התתם סופר ו"ל (שו"ת חתם סופר יורה דעה רלג), והעקר שאין לקבוע מועד שלא נעשה בו גס. ובשו"ת שם אריה (סימן יד) אומר סברה ישרה שהיה גס, כי איתא בגמרא שהמלכות גזרה על רבי שמעון בר יוחאי שיהרג בתרב, ועל פי גס בטלה הגזרה, ולכן עשו שמחה ביום שמת בידו שמים ולא בידו אדם, ומשעם זה הולכים על קברו פי הרגי

וצנה לרבי אבא לכתב כל הגנזי נסתרות אָשֶׁר נתגלו להשאיר ברכה מהארת האור הגנוז (פי טוב, כמה דאף אָמַר מַה רב טובךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ כו') (תהלים לא ט) שומר לנו ולבנינו, עד ותגלה במהרה אור משיח צדקנו, כמו שאָמְרוּ רז"ל ויאמר אֱלֹקִים יְהִי אור (בראשית א ג) זֶה אורו של מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ (פסיקתא רבתי פסקא לה), בזכות התעסקות בהאור כי טוב אֲשֶׁר הַשָּׂאִיר בּוֹצִינָא קדישא לברכה ולחיים ולאור לְכָל יִשְׂרָאֵל.

ובזה תבין מנהג ישראל תורה הוא להדליק נרות ומאורות ביום זה, לכבוד האור כי טוב שמתחיל להתנוצץ ביום זה היקר ל"ג בעומר טו"ב ימים קודם מתן תורה, ולכבוד נשמת מאור התורה בוצינא קדישא אֲשֶׁר נתגלה ביום הזה, וביום הזה עלה לשמי מרומים והוא יומא דהולוא דיליה לאורו נסע וגלה, לכבוד ספרו הקדוש זה המאיר ומבהיק מסוף העולם ועד סופו (אֲשֶׁר כתב רבי אבא ביום הזה).

והוא מאיר לנו בגלותנו עד כי יבא משיח צדקנו דאָתְמַר בֵּיה (בראשית שם) ויאמר אֱלֹקִים יְהִי אור' (בגימטריא ע"ב ס"ג מ"ה בין) - זה אורו של מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ יבא במהרה בְּיַמֵּינוּ ויגלה לנו האור הגנוז, והמשפילים זיהירו כזהר הרקיע, ותבין לפי זה אֲשֶׁר נתאמת לנו מאנשי אַמְתָּ אֲשֶׁר השמחה ביום הזה על ציון רבי שמעון בן יוחאי היא שלא פִּשְׁבַע, דְּכַתִּיב (משלי יג ט) אור צדיקים יִשְׁמַח (מאמרי אייר מאמר ג אות ב- ג):

ביום פטירת רבי שמעון בר יוחאי התאריך אור היום וכעבור זה מרבין אור ביום הזה

יש לומר עוד טעם על מנהג בני ישראל שנהגין להרבות באור ביום זה הוא יומא דהולוא דרבי שמעון, דהנה רבי שמעון כִּשְׁהִיהָ מְגַלָּה רִזְוִין ביום זה הוא באָדְרָא קדישא אָמַר (וזה ח"ג רצא) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, וְהַשְּׂתָא בְּעִינָא לְגַלְאָה רִזְוִין קמיה דקודשא בריך הוא וכו', והאי יומא לא יתרחק למיעל לדוכתיה פיומא אַחְרָא דְהָא

אֶסְהַדְנָא עָלַי דְּכָל יוֹמָאֵי אָנָּא מְצַטְעַר עַל עֲלָמָא דְלֹא יַעֲרַע בְּדִינוֵי דְצָדֵק, כְּנִל, וְזֶהוּ גַם כֵּן כְּנִל שְׂאֵמֵר הַיּוֹם מִסְתַּכַּל הַרְיָנָא כָּל יוֹמָא בְּקַרְא דְכַתִּיב (תהלים לד ג) 'בֵּה' תתהלל נפשי, הִנְנוּ 'בֵּה' בְּרַחֲמִים, וְלֹא תִגַּל נַפְשִׁי 'בְּאַלְהֵי' דִּין:

בני יששכר

רבי צבי אלימלך מדינוב זיע"א
מדליקים נרות ומאורות לכבוד אור התורה ואור נשמת רבי שמעון בר יוחאי המאירים ביום זה

ועתה אתה ברוך ה'. קורא נעים, תשפיל ותבין אֲשֶׁר ביום זה התחלת התגלות הטוב של התורה שנגנו בה האור כי טוב, הוא האור שהאדם מביט בו מסוף העולם ועד סופו (כ"ד יא ב), בנה האור רואין מסטורין של יוצר בראשית. הנה רבי שמעון בן יוחאי קראוהו בוצינא קדישא, פי על ידו נתגלו באַתְגְּלִיא סודות התורה הוא סוד האור כי טוב הגנוז בתורה, על כן נקרא ספרו הקדוש זה אור המבהיק מסוף העולם ועד סופו אור הטוב הגנוז בתורה.

על כן יומא הדין טו"ב ימים למתן תורה אֲשֶׁר מתחיל להתנוצץ האור כי טוב בתורה וכמו שכתבתי לעיל, הנה יום הזה ל"ג בעומר יומא דהולוא דרבי שמעון בן יוחאי, בו ביום עלה לשמי מרומים, ומסתמא ביום זה נולד גם כן, פי הקדוש ברוך הוא יושב וממלא שנותיהם של צדיקים מיום אל יום (ר"ה יא), הנה בו ביום שמתחיל האור כי טוב להאיר מן התורה הִנְנוּ טו"ב ימים קודם מתן תורה, בו ביום נתגלית הנשמה הקדושה בעולם אֲשֶׁר תגלה דרך אור כי טוב בתורה.

על כן נקרא הקדוש שהוא בוצינא קדישא (היינו נר הקדוש), בו ביום עלה לשמי מרומים

תלמידיו, על כן נחשב כאלו הוא בעצמו עדין בחייתו כי לא פסק כחו, והוא פדגוגיה החיך שעושה הפעלה למרחוק כנ"ל, על כן ביום הלולא דיליה יורו המורים בחצים לאות על כחו של התנא אלקי רשב"י שזכותו וצדקתו לעולם עומדת, אמן:

שפע חיים

רבי יקותיאל יהודה מצאנז זיע"א

רשב"י ממליץ טוב על הפחת שבישראל ולכן מתאספים אף אינשי דלא מעלי בהוללתו

ובזה יש להבין מה שכתב בספר נחלה לישראל מהגרי"ז הורוביץ וצ"ל שהיה ראב"ד באוהעל בימי אבי אדוני זקני בעל ישמח משה זי"ע וילצת זקנותו עלה לארץ ישראל, דהנה אנו רואים בל"ג בעומר באתרא קדישא מירון ביומא דהלולא דרבי שמעון בר יוחאי, שבאים לשם גם אינשי דלא מעלי ומתנהגים שם שלא כשורה, ותמה לפשר הדבר, עיין שם מה שישב בדרך נפלא.

ולדברינו יתישב על נכון, ויובן גם מה שלא נהוג כן אצל תנאים ואמוראים אחרים. כי הנה אצל תנא אחר יראים לקרב אל הקדש שמא יתן עיניו בו ויראה את גדל פחיתותו וישרפנו בהבל פיו. **אבל** התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי איננו מסגל לראות רע על שום איש יהודי והוא מקבל כל נפש מישראל בעין יפה ושש ושמח עמהם ומודה ומשבח לה על שגם היום ישנם ברוח ה' יהודים יקרים ומאירים כאלו, ועומד ומברך אותם ללא הרף.

ומשום כן חוגגים את יום ל"ג בעומר בכל תפוצות ישראל ובכל מקום בעולם שמחים בהלולא דרבי שמעון בר יוחאי, כי רבי שמעון בר יוחאי מפאת היותו נצוץ

כל יומא דא ברשותי קימא, עד כאן לשונו. **רצונו** לומר שהיה היום מתאסף באורו ולא היה רשות לאור היום להתחשב הינו שיתפנה מן העולם, עד שנתן לו רבי שמעון רשות, וזה יורה כי כל האורות בטלים ומשמים אל האור כי טוב, הינו רזין סתימין דארזייתא אשר גנוז בה אור הגנוז לצדיקים, והצדיקים המבינים ברזין דארזייתא הנה מאירים באור הגנוז בה, על כן אור היום ההוא היה מתאסף ושמר פקדתו של רבי שמעון, הבן, הנה לבבבור זה מרבין אור ביום הזה (שם אות ו):

אורה ושמחה

רבי שמחה מבארגיב זיע"א

יורים בחצים להורות שכחו של רשב"י ממשך גם היום על ידי תלמידיו כמו החץ שהולך למרחוק

עוד יש לומר במנהג הקשת ביום הזה דאיתא (דרשות מהר"י מינץ דרוש ו) בטעם הכתוב (תהלים קכז ז) 'כחצים ביד גבור' וכו', ונמשלו התלמידים לחצים דיקא ולא לכלי זין אחרת, יען כי כל מיני כלי זין אינם עושים פעלתם רק בעת שהאדם אוהז הפלי זין בידו כמו חרב וננית שמפה בידו בעת שאוחז בו, אכן החץ יורה למרחוק ושם עושה הפעלה אף אחר שיצא מיד המורה בקשתו, ועושה אחר כך הפעלה כאלו היה האיש המורה עומד ומכה בעצמו, כי לא פלה גיירא דיליה.

וכמו כן המעמיד תלמידים אף אם יפקד עליו כפקדת כל אדם, עם כל זה כל זמן שתלמידיו קימים הרי הוא כאלו רבם ועדנו בחייתו כי לא פסק כחו בעוד שהתלמידים קימים בעולם, עד כאן דבריו עיין שם.

ובהיות רשב"י עליו השלום היה הראש והראשון שגלה סתרי תורה בספרו זהר הקדוש, וכל בעלי הנבילה המה עדין

הוא משפיע עליו כל ברכאין טבין, ומזליהו די'ש'אל חזו ומרגישים את זה לכן כלם נמשכים לבא לטול חלק בהולא די'ליה (פרשת אמור תשל"ז):

מנשמת משה רבנו עליו השלום שהיה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה – לכן הוא מתשיב ומעריף למאד אפילו את הפחות שב'ש'ראל ואם הוא רק מזרע אבות

אוצרות גאוני הדורות

יהיה לך כי קדוש אני ה' מקדשכם (כא ח)

שופריה דיוסף

רבי יוסף הכהן זצ"ל

הכהן קדוש לעולם

בגמרא נדרים (כב) דרשו את הפסוק "וקדשתו" שצריך להקדים את הכהן לכל דבר שבקדשה, לפתח בתורה ראשון, ולברך ראשון, וכיוצא בזה.

ויש להבין, מאחר ואמר הכתוב "וקדשתו" וצונו בזה לנהג קדשה בכהן, מדוע חזר הכתוב שנית ואמר "קדש יהיה לך". עוד יש להבין מדוע הצריך הכתוב לתת טעם לצווי "קדש יהיה לך", "כי קדוש אני ה' מקדשכם".

ויש לישוב, שאם לא היה הכתוב חוזר שוב ואומר "קדש יהיה לך", היינו סבורים שהחייב הוא רק בזמן ש"את לחם אלהיך הוא מקריב" כלומר בזמן שבית המקדש קיים, אבל בזמן שבית המקדש חרב לא חייבים לנהג קדשה בכהן, לזה אמר "קדש יהיה לך כי קדוש אני ה' מקדשכם" לומר שכשם שקדשתי היא לעולם, כך גם אתם חייבים לנהג עם הכהן בקדשה לעולם, וכמו שגפסק ברמב"ם בהלכות כלי המקדש (פ"ד ה"ב), (באריכות מוכן

חכמי ספרד נתיבות)

אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת להם לנפש לא יטמא בעמיו (כא א)

בהנת אלימלך

רבי אלימלך רובינשטיין זצ"ל

על ידי כח האהרות נצול האדם מחטא

הנה ידוע גדל מצות אהרות והתחברות עם 'ש'ראל שהזהירו על זה צדיקי עולם, והפעלה לזה היא שלא יוכל להיות שורה עליו רוחא דמסאבא, משום ש'ש'ראל נמשלו למקנה כמו שנאמר (ירמיה יד ח) 'מקנה ישראל', וכמו במקנה מצינו שעל ידי השקה אזוי נקשר גם השאובין לטבל בו, כך זה גם כן שעל ידי התחברות אזוי נצל מחטא, ואין שורה עליו רוח דמסאבא.

וזה פרוש הכתוב אמר אל הכהנים זה הוא התלמידים חכמים שהם עובדי השם יתברך, לנפש לא יטמא רצה לומר שתשמורו את עצמכם לכל תטמאו את נפש הרוחני שבהם על ידי איזה חטא ח"ו, דהינו גאון או פסח ח"ו, שעל ידי זה שורה על האדם רוח דמסאבא במבאר בזהר, והעצה לזה הוא בעמיו, שתהיה לכם התחברות עם ישראל פאיש אחד וכלב אחד, וזה יגן עליך שלא יבוא לדי חטא.

וקדשתו כי את לחם אלהיך הוא מקריב קדש

מהשבעים אמות, דהוא עשור, וידוע דבזמן הגלות נחשבונו כאלמנה, דכתיב (איכה א א) 'היתה כאלמנה', או לגרושה דכתיב (ע"פ ישעיה נ א) 'איה ספר פרייתות', ובספר עוללות אפרים (מאמר סב) כתב רמז 'בן דוד יגאלנו' (להלן כה מט), הינו צדיק, שהוא בן להקב"ה שנקרא 'דודי' (שה"ש א יד).

וזה שאמר הכתוב וכת כהן דהוא בני ישראל, כי תהיה אלמנה וגרושה, כמו שאנחנו היום בגלות, ודוע אין לה רצה לומר שאין צדיק להגן, ושבה, אם נשוב תשובה שלמה, אז אל בית אביה כנעוריה, נגאל מן הגלות, ע"כ.

והוספתי לפרש סוף הפסוק על פי מה שכתב בספר כלי יקר על הפסוק 'ברוך תהיה מכל העמים', פי בזמן שבית המקדש היה קיים, היה השפע וברכה לישראל, ועל ידי זה קבלו גם האמות דבר מה, ובגלות בצונותינו הרבים הוא להפך, לזאת בעת שבית המקדש קיים, היו האמות מבקשים להצלחת ישראל, ועל ידם היה גם להם דבר מה, וזה שאמר הכתוב 'ברוך תהיה מכל העמים', דהאמות יברכו את בני ישראל [וכו'], מה שאין פן לעתיד יהיה לנו לברך ואין לזרים חלק עמנו, וזה שאמר הכתוב מלחם אביה תאכל, שיקבלו השפע ישר מהקב"ה, ואז כל זר לא יאכל בו, לא השרים ולא האמות פמוכן.

כל אשר בו מום לא תקריבו כי לא לרצון יהיה לכם (כב כ)

מכתב סופר

בפי שמעון סופר זצ"ל

בהמה בעלת מום פסולה להקריבה כשם שאינה ראויה לדורון לבריות

וקשה למה לא יהיה לרצון יצן שהתורה אמרה לא תקריבו, אם פן איך נותן

ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים כי לחמו הוא (כב ז)

אבן שלמה

רבי שלמה זלמן ארנר זצ"ל
נטילת שכר המצות בעולם הבא

נראה לרמז בפסוק זה כי ביאת שמש מורה על מיתת אדם, כמו שאמרו ז"ל (ב"ר נח ב) על יזרח השמש ובא השמש עד שלא שקעה שמשו של משה זרחה שמשו של משה. פי אמרו ז"ל (קידושין ט) שכר מצוה בהאי עלמא ליבא, רק בעולם הבא אחר מיתתו, אמנם אם חטא הרבה ולא עשה תשובה, מוריש גיהנום ואינו זוכה לקבל שכר בגן עדן עד אחר זמן הרבה, אולם אם עשה תשובה על כל פנים לפני מיתתו, תשובה ומיתה מכפר, ואפלו חטא כל ימיו ולבסוף עשה תשובה מוחלני לו, וכתיב עד יום מותו תחפה לו אם ישוב מיד תקבלו.

וזה שאמר ובא השמש בשמת, וטהר שטהר את עצמו אז מחטאיו, פרוש שעשה תשובה, אז אחר כך יאכל מן הקדשים, יהנה מן המצות ומעשים טובים שלו, כי לחמו הוא, שנה השכר העולם הבא לחמו הוא.

ובת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה ושבה אל בית אביה כנעוריה מלחם אביה תאכל וכל זר לא יאכל בו (כב יג)

נחלת יעקב

רבי יעקב ב"ר מרדכי משעפס זצ"ל
קרוב הגאולה על ידי תשובה שלמה

שמעתי מאדמ"ו הגאון מהרז"ך דפרש על דרך רמז, דהקב"ה נקרא כהן (סנהדרין ט), ובני ישראל נחשבים ככת כדכתיב (תהילים מה יא) 'שמעי בת וראי', ולבת יש עשור נכסים (כתובות סח), וכן אנו ירשנו שבועה אמות

להודות להקב"ה כמו שאומרים בנסח מודים על נסידך שבכל יום עמנו'.

ושמרתם מצותי ועשיתם אתם אני ה' (כב לא)

משיג לדך

רבי דוד בהן זצ"ל

מחשבה טובה נחשבת כמעשה

אפשר במה שאמרו (קידושין ז.) מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, וזהו שאמר ושמרתם מצותי מן 'ואביו שמר את הדבר' (בראשית לו יא), רצה לומר שתאמרו מתי תבוא לדי מצוה פלוני ואקיימנה, ועל ידי זה אף שלא באו לנדכם מעלה אני עליכם כאלו עשיתם אתם בפעל, ואני ה' נאמן לשלם שכר, כמו שאמרו ז"ל והביאו רש"י לקמן (כב לב) ובכמה מקומות.

ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם (כב לב)

בית אהרן

רבי אהרן רייזמאן זצ"ל

הנמנע מעברה נוטל שכר כאלו עושה מצוה

מקשה רש"י אם נאמר 'לא תחללו' למה נאמר 'ונקדשתי'. ונראה לי על פי שינוע (קידושין ט:): אם בא עברה לידו ולא עשאה כאלו עושה המצוה, וכך ראיתי הפרוש אף לא פעלו עולה בדרכיו הלכו' (תהלים קיט א), וגם כאן כף הפננה ולא תחללו את שם קדשי, אז קיימתם גם כן המצוה ונקדשתי בתוך בני ישראל במניעת עברה.

ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה' תמיד

(כד ח)

טעם לאזהרת 'לא תקריבו' יען שלא לרצון יהיה לכם, ועוד הנה ליה למימר 'לא ירצה לה'. ונראה הפרוש שהוא על דרך שאמר הנביא בריש מלאכי (א ח) 'וכי תגישו פסח וזלה וגו' הקריבתי נא לפתחך הירצה, או הישא פניך אמר ה' צבאות', וזהו שאמר שגם לכם אין לרצון אם יגישו לכם עור או פסח, על כן לא תקריבו בעל מום.

וכי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם תזבחו (כב ט)

טיח השידה

רבי אליעזר חיים דייטש זצ"ל

הודאה להש"ת על חיי יום יום הרגילים תמיד

יש לומר הפננה, והנה קרבן תודה באה למי שנעשה לו נס, כגון אלו ארבעה שצריכים להודות, ואחד מהן חולה שנתרפא. והנה ודאי יותר טוב שהאדם יודע שמזב תהודות להקב"ה אפלו אם לא קדם לו איזה רעה, כמו שכתב בספר אהל יעקב 'ששון ושמחה ישגו ונסו יגון ואנחה' (ישעיה לה ט), כלומר שידעו לשמח בה אפלו אם לא קדם להם יגון ואנחה.

והנה החלוק בין מי שמודה לה אפלו על החיים הרגילים תדיר, אם כן לא קדם לו איזה דבר שלא היה לרצונו, שהרי לא היה חסר לו שום דבר, ומכל מקום יודע בנפשו כי הכל מן השמים, מה שאין כן אם אינו מפיר חסדי הקב"ה רק לאחר שקדם לו איזה מקרה רעה ח"ו, אם כן מה שארע לו קדם שהקב"ה היה בעוורו היה שלא לרצונו. וזה פונת הפתוב וכי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם תזבחו, כלומר שלא רק אז תדעו להודות לה' אם קדם לכם איזה מקרה ופגע ח"ו מה שלא היה לרצונכם, רק אפלו 'לרצונכם' כלומר שלא היה לכם שום דבר רע ופגע ח"ו, מפל מקום תדעו בנפשכם שצריכים אתם

בן איש חי - דרוש

רבי יוסף קנים ב"ר אליהו זצ"ל

השומר שתי קדשות של השבת זוכה לעולם שכלו שבת

נראה לי בס"ד, השבת יש בו שתי בחינות, מדת לילה ומדת יום, ולכל אחד יש לו תוספת נפש רוח נשמה בפני עצמו בנוגע, וינגד זה כפל הלשון 'ביום השבת ביום השבת'. וקנה יובן בס"ד מאמרם ז"ל (שבת קיח:) אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות בהלכתן מיד נגאלין, דשבת אחד הוא, אף השבת עצמו נחשב לשתי שבתות, ובכנות שמירתו פראוי יזכה השומר שבת שיערכנו לפני ה' תמיד שיזכה לעולם שכלו שבת, וזהו 'תמיד' שאין בו חול.

הוצא את המקלל אל מחוץ למחנה וסמכו כל השמעים את ידיהם על ראשו ורגמו אתו כל העדה (כד יד)

בעלי ברית אברם

רבי אברהם אזולאי זצ"ל

חיוב מיתה של המקלל בעבור שזולל בכבודו של משה

מה שכתב 'הוצא' בלשון תידי, ולמטה (פסוק כב) הוא אומר ו'יוציאו את המקלל' בלשון רבים. אפשר שהשי"ת חשש יותר לכבוד משה שקלל בו, כמו שפרש בעל צרור המור מלת ו'ינקלל' שהיא רומזת למשה, ולזה אמר הוצא אתה את המקלל כדי שידעו הכל שחייב בשביל שזולל בכבודך, ולזה אמר 'המקלל' ולא אמר 'הנוקב' כדי שידעו הכל שחייב מיתה בשביל שזולל בכבוד משה, אבל משה מחל על כבודו ומסר הדבר לישראל, ואמר וידבר משה אל בני ישראל ויוציאו את המקלל וגו' (הרס"ו זללה"ה).

ושמחתם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים (כג מ)

צופה פני דמשק

רבי יוסף דנה זצ"ל

כשעושים את המצוה בשמחה מקבלים שכר על פי הדין

מוכא במדרש (ויק"ר כו. ב), 'רוח הקדש אומרת "מי הקדימני ואשלם" (איוב מא, ג), מי קלס לפני עד שלא נתתי לו נשמה, מי מל לשמי עד שלא נתתי לו בן זכר, מי עשה לי מעקה עד שלא נתתי לו גג, מי עשה לי מזוזה עד שלא נתתי לו בית'. ובאור הדברים, שמצד הדין אין ה' צריך לשלם שכר לעושי המצות, שהרי ה' הוא זה שנתן לנו את הכל בכדי שנוכל לקיים את המצות, ואם בן אין קיום המצוה אלא כפרעון חוב עבור מה שקבלנו מה'.

אולם במפרשים (עי' נחל קדומים להחיד"א

פרשת נח) שמי שמקיים את המצות בשמחה אין עליו טענת "מי הקדימני ואשלם" בין שעל השמחה שבמצוה לא נצטוה האדם, ומביין שפן, השמח במצוה, כבכול הקדים לה', שהרי השמחה אינה כפרעון חוב על מה שקבל.

ובזה יש לפרש על הדרך דרש, שבא הפתוב

לעצן לאדם, שאם ירצה לזכות במצוה ויהיה שכרו משלם מצד הדין, יעשה את המצוה בשמחה. וזהו שאמר ו'שמחתם', ובכך כבכול אתם נחשבים "לפני ה'", שאתם מבטלים את טענת "מי הקדימני ואשלם", ואז יקבל את שכרו על פי הדין ולא בקוסד. (באדיבות

'מכון חכמי ספרד' נתיבות)

בסכת תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל

ישבו בסכת (כג מה)

עבודת הקדש

רבי משה דוד וואלי זצ"ל

אף שהגרים לא היו בענני כבוד חייבים בסכה

רבותינו דרשו בתורת כהנים (יו, ט) מתבת "כל" לרבות את הגרים, שאף הם חייבים במצות סכה. וצריך באור מה שונה מצוה זו מכל המצות, ולמה יצאו הגרים מן הפלל עד שיצטרכו למוד מיוחד, הלא בכלל ישראל המה.

ויש לבאר על פי האמור בזהר הקדוש (ח"ב דף קצ"א): ש'ענני הכבוד הקיפו רק את עם ישראל ולא את הערב רב שהתגירו. ועתה, מ'ין ש'מצות סכה היא זכר לענני כבוד, וכפי ש'פסק מ'ון ב'שלחן ערוף (סי תרכ"ה ס"א), ה'יה מקום להוציא את הגרים שלא היה להם מקום בתוף ענני הכבוד, ל'כך ב'א הפתוב להש'מיענו "כל האזרח ב'ישראל י'שבו בסכת", ל'רבות את הגרים, אף שלא הושבתי אותם בענני כבוד א'בל מצוים הם במצות הסכה. (באדיבות 'מכון חכמי ספרד' נתיבות)

עניני ל"ג בעמר

צדור המור

רבי אברהם סבע זצ"ל

תקף הדין של ימי הספירה בטל ביום ל"ג בעמר

ואמר 'וספרתם לכם ממחרת השבת' וגו', להורות שצריך למנות מפסח עד שבועות ממחרת השבת, שהוא בתחלת הלילה שאז מתחיל הדין, ולכן מצותו בלילה להשקט פח הדין של העמר השולט בלילה בכח מצות הספירה, ולכן אמר וספרתם לכם לטובתכם, כמו 'לך לך' להנאתך, וכל זה להכניע מדת הדין הקשה.

רבי אליעזר נחום זצ"ל

הובא בספר 'מדבר קדמות' להחיד"א

אשמת הדור תלויה במנהיגיו

מוכא ב'מדרש (פליאה), שאיוב היה מצטער מאד על יסוריו, מ'ין שראה שהסכה בשתי דפנות נתקרה דעתו. ויש להבין במה נתקרה דעתו של איוב.

ויש להקדים את דברי הגמרא בסכה (ו). ש'לדעת חכמים הסכה כשרה אפלו אם יש בה רק שתי דפנות כהלכתם ושלשית טפח, וכן פסק מ'ון ב'שלחן ערוף (או"ח סימן תרל). ומבאר בגמרא שהטעם הוא, משום שיש 'אם למסרת'. פרוש, שפעמים למדים את דיני התורה, כפי אף שנתקבה ולא כפי שנקראת. **עוד** יש להקדים מה שאמרו ב'מדרש (דב"ד א. י) על הפסוק 'ואשימם בראשיכם' (דברים א, יג), 'ואש'מם' כתיב (אמנם במסורה שלנו כתוב מלא). אמר רבי יהושע בן לוי, אמר להם משה אם אי אתם נשמעים להם, אשמה תלוי בראשיכם. והינו שהכל תלוי בגדולי הדור שהם הראש של הדור.

ועל פי זה יש לבאר, שאיוב היה מצטער מדוע קבל יסורים גדולים כל כך, והרי הוא "איש תם וישר ירא אלהים וסר מרע" (איוב א, ח), וכשראה שהדין הוא שסכה נותרת בשתי דפנות כהלכתם והשלשית רק טפח, והינו שההלכה נפסקה שיש אם למסרת' כפי הכתיב, אמר אם בן גם מה שפתוב 'ואשימם בראשיכם', יש לדרש כפי שנתב 'ואש'מם', והינו שהאשמה תלויה בגדולי הדור, וכנראה מטעם זה הוא סובל את עונות דורו לכן נתקרה דעתו. (באדיבות 'מכון חכמי ספרד' נתיבות)

כל האזרח ב'ישראל י'שבו בסכת: למען ידעו דתיתכם כי בסכות הושבתי את בני ישראל (כג

עניני ל"ג בעמר

העולם כלו מן הדין, ושאלמלא אלעזר עמו מיום שנברא העולם ועד עכשו, ואלמלי יותם בן עזי'הו עמנו מיום שנברא העולם ועד העולם כמו שאמרו בספ' (מה:), ועין פירש"י ומהרש"א וערוך ערוך ספר בנה.

והנה אלעזר בנו ודאי אתו ועמו, כמו שאמרו בפ'ק הפועלים (פד:): **שרשב"י** איתתו ב'חלמא ואמר פ'רה אחת יש לי ביניכם ואי אתם רוצים להביאה אצלי, עד שאסקוהו לערסיה ואמטויה למערתא דאבוה, יעיי"ש, ויותם גם כן נתגלגל ברשב"י עצמו כמו שכתב בסדר הדורות (ח"א ג"א קס"ו), וממילא ודאי נפטרנו על ידי רשב"י מ'כל חטאתינו ופשעינו, ואין לה יום טוב ושמחה יותר מזה, כמו שמבאר סוף תענית (ל:): **שלא** היה ימים טובים לישאל ביום כפור משום דאיכא ביה סליחה ומחילה, ועין גם כן בתוספות על התורה בספר דעת וקנים פרשת אמר (כג מ), שהשמחה שנאמרה בסכות היא מצד מחילת העונות שביום כפור.

ומה שמתענים במיתת הצדיקים, הוא מצד שאנחנו גרמנו בעווננו מיתתם, מה שאין כן ברשב"י שאי אפשר שעונותינו גרמו מיתתו, דהא היה יכול לפטר ולזכות אותנו מן הדין עוד בחיים חיותו, ועל כן ה'ך שמייתתו היה רק מצד שתוסף רוחם וגו'עון וכו', וגם מצד שעל ידי זה ודאי יפטר אותנו מן הדין ב'תר שאת, וכנראה גם כן ממה שנפטר דיקא בהיום של הוד בהוד, שהוא ודאי להורות שפ'דאי להגן אף על דין שפ'דין, ודאי אין להתענות או להתאוונן עליו, אלא אדרבה יש עוד לשמח בו ולעשות הלולא עליו, ולפי זה יש לומר שהלולא ד'דיה הוא מלשון הלל והודאה, דהינו שיש לנו לתן הלל והודאה מצד שפוט'ר אותנו מן הדין לגמרי. (קונטרס מנחת העומר)

ולפי שהם ימי דין אמרו שצריך להראות בהן צער וש'אסורים בתספורת, ואף על פי שאמרו לפי שמתו תלמידי רבי עקיבא בלילה, והו' לפי הנגלה, כי הטעם הנסתר הוא מה שפ'תבתי לפי שהעמר הוא הדין ולכן אסור בתספורת כדי להראות עצבו'ן.

ומה שאמרו שמתר בתספורת מל"ג לעמר ואילף לפי שאז פסקו תלמידי רבי עקיבא למות, כבר כתבו התוספות שזה משמע ל"ג ימים של חול, ומלבד שבתות ה' ומלבד המועדים, נשארו ל"ג יום של חול, כי הימים של שבת והמועד אין צריך לומר בהם שאסורים בתספורת, באפ'ן שאסור תספורת הוא עד שבועות.

וכן הוא לפי האמת, כי [עד] ל"ג בעמר הוא תקף הדין, וסימנף (בראשית לא ב) 'עד הג'ל הזה ועדה המצבה'. וכן 'אתה מושל בגאות הים בשוא גליו אתה תשברם' (תהילים פט ט), כי העמר הוא ים סוער וכמצולה, וה' ב'כח הרחמים מושל בגאות הים, וכשמ'תנשא הגל הוא משברו ומשק'טו, וזהו 'בשוא גליו אתה תשברם'. וזהו 'גליו' שהוא ל"ג לעמר שהוא כח הדין.

ולכן אין אנו אומרים במצות העמר שבא מזמן לזמן 'שהח'ינו', לפי שזה אינו נאמר אלא על שמחה, ואנו עצבים מ'כח דין העמר, ולכן אין לומר שהח'ינו בספירה.

שם משמעון

רבי שמעון פולאק זצ"ל

שמחת מחילת העונות בזכותו של רשב"י

בענין היום טוב של ל"ג בעמר, ושעושין בו הלולא לכבודו של רשב"י ע"ה שנ'דקו בו כל הרב'ותא, ועין שדי חמד (מערכת א"י אות ט), נראה לי בפשיטות שהוא מצד שרשב"י בעצמו אמר ש'יכול לפטר את כל

מביא פרנסה ושבוע, וכן אמר הכתוב (תהלים קמו יד) 'השם גבולך שלום חלב חטים ישביעך', ואם כן בל"ג בעמר נמתק הדין שיש על התבואה בין פסח לעצרת, וראוי לשמח ביום זה. (סי' כז)

טיח יצחק

רבי יצחק אלפיה זצ"ל

גמר קבלת התורה על ידי רשב"י שגלה סתרי תורה לרבים

טעם לשבח שנהגו בכל תפוצות ישראל לעשות הלולא ושמחה רבה ביום ל"ג בעמר שהוא יום פטירת רבי שמעון בר יוחאי זיע"א יותר מכל שאר הצדיקים זיע"א, הנה אומר מו"ר אבי אדוני זלה"ה כי מכל הצדיקים לא הנה אהד שהבטיח לכללות ישראל להצילם מיום הדין ולפטורם מן הדין כי אם רשב"י, כדאיתא בספ"ה (מה"י): ואמר רבי חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בר יוחאי יכול אני לפטר את כל העולם כלו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה, ואלמלא אלעזר בני עמי מיום שנברא העולם ועד עכשו, ואלמלא יותם בן עזריהו עמנו מיום שנברא העולם עד סופו ע"כ.

ומי הוא זה אשר יצדק בטענותיו ביום הדין והנורא, ומי יצילנו מדין שמים, אם לא רבי שמעון בר יוחאי זיע"א שהבטיחנו. ולזה אנחנו שמחים, וביותר ביום פטירתו, היות וכל נשמה ביום פטירתה דיני אותה ומעלין אותה ממדרגה למדרגה היותר עליונה, והואיל ובאותו יום גם כן הוא ממליץ טוב בעד כללות ישראל וממתיק הדינים מעליהם, על ידי הסגוריא שהוא מלמד עליהם לפני מדת הדין, לזה באותו יום של פטירתו עושים כמה סעודות ושמחות של מצוה, להיותנו מבטחים שבזכותו נהנה פטורים מיום הדין ונצא זכאים.

שו"ת רבנו יוסף נחמיה

רבי יוסף נחמיה קורניצר זצ"ל

המתקת הדין בכח מדת השלום

הנה בחק יעקב (סי' תצג סק"ג) מביא בשם שבלי לקט ורבנו ירוחם עוד ב' טעמים למה אין נוהגין שמחה בימי הספירה, אחד, לפי שמשפט רשעים בגיהנם מפסח ועד עצרת לרצת רבי יוחנן בן נורי (עדיות פ"ב מ"י), ועוד שהם ימי דין על התבואה, שלקף העמר בא מן השעורים, עין שם.

וצריך עיון לטעם השלישי, אם כן שמחה מה זו עושה בל"ג בעמר, היא מבאר בראש השנה (טו). דביום טוב ממש נמי איכא דין על התבואה ועל הפרות, ומכל שכן בחול אף שאין אומרים בו תחנון, ואם כן אפלו תימא שב"ל בעמר פסקו מלמות וראוי שלא לומר תחנון בו, מפל מקום אפתי למה עושין נשואין לטעם השלישי הנ"ל. ובשלמא לטעם השני דמשום משפט רשעים בגיהנם אתינן עלה, לא קשיא, דיש לומר דביום שאין אומרים תחנון גם הגיהנם נח, דמהאי טעמא אין אומרים גם צדוק הדין ביום שאין אומרים תחנון, אבל לטעם השלישי ודאי קשה.

והיה נראה לי דשבעה שבועות שביין פסח לעצרת נתנו לנו לקדש מעשינו ולתקן מדותינו, ועל ידם תקן מה שפגמנו בספירות עליונות, ועל ידי זה נדבק עצמנו במעשה אבותינו הקדושים שבעת הרועים אברהם יצחק יעקב משה אהרן יוסף ודוד המכנים בגוד מדות הקדושות הנ"ל, ובכל שבוע תשלם מדה אחת, נמצא בל"ג בעמר המכון נגד הוד שבהוד מדת אהרן אוהב שלום, ישראל קדושים משלימים עצמם במדותיו הקדושות לאחז בעמוד השלום.

וכבר אמרו בידיע מחלקת אחת דוחה מאה פרנסות, וההפוך בהפך, כי השלום

לחם אשר

רבי אשר אנטיל יהודה מילר זצ"ל

התהוות נס פורים משום שיטת רבי שמעון שהעקר הוא המחשבה

בגמרא שבת (לג): פתח רבי יהודה ואמר כמה נאים מצשיהם של אמה זו, עשו שוקים וכו' ענה רשב"י ואמר כל מה שתקנו לא תקנו אלא לצרף עצמן וכו'. ויש לומר דרבי יהודה דסבירא ליה דבר שאין מתכונן אסור, כי אצלו העקר המעשה, על כן אמר כמה נאים 'מצשיהן' של אלו, מה שאין כן רשב"י שהוא סתם רבי שמעון לשיטתיה שסבירא ליה דדבר שאין מתכונן מתר, כי העקר הוא המחשבה, על כן אמר כל מה שתקנו לא תקנו אלא לצרף עצמן, דהיננו מחשבתם וכוונתם הנה לרעה, שוקים להושיב בהם זוגות וכו'.

ומדי דברי בו אציגה מה שיש לומר על דרך הרמז, דלכן ביום שחל פורים חל ל"ג בעמר, לרמז על מה שאמר רשב"י לתלמידיו (מגילה יב) שהמה לא עשו אלא לפנים ומחשבתם הנה לשמים וועיין שם בפירוש רש"י]. ואם כן הפורים נתהנה רק עבור שיטתו שהעלה דהעקר הוא המחשבה, לכן חל נמי יומי דהלווא דיליה נמי ביום שחל פורים. (שבת לב)

ואני ברא פרייא דאביה נראה לי לבאר בס"ד עוד טעם, והוא בהקדים הידוע כי עקר נתינת התורה לרעת סודותיה הרמוזים בה, אף על פי שהיא נתונה לנו בארבע תלקיה הנקראים פרו"ס בכל זאת העקר לנו סודותיה, ויכמו שכתב בזהר הקדוש (ח"ג קמט: ועוד) [וכו'], אם כן משמע שעקר נתינת התורה לסודותיה, ולא זכינו להם בגלוי כי אם על ידי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א כמו שכתב בזהר הקדוש (ח"ג רי.) [וכו'], והואיל וכן שעל ידו זכינו לקבל סודות תורתנו הקדושה, ובפרט ביום פטירתו שגלה כמה רזין עלאין, הגם שהכל נתן על ידי משה רבנו עליו השלום, בכל זאת סודותיה מסרם בצנעה ובסתור ליחידי סגלה.

ורבי שמעון בר יוחאי הוא שגלה אותם לעיני כל ישראל, לזה באותו יום כל ישראל עושים שמחה, כי היום הנה גמרנו לקבל סודותיה בגלוי, ואין המצוה נקראת אלא על שם גומרה כמו שכתבו ר"ל (סוטה יג:) על פסוק (יהושע כד לב) 'ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל וגו', והלא משה העלם שבאמר (שמות יג יט) 'ויקח משה את עצמות יוסף, אלא שהמצוה נקראת על שם גומרה, ולזה עושים ביום פטירתו הלווא רבא לגמר קבלת התגלית המבקש מהתורה שהם סודותיה בגלוי.

מעשי צדיקים

אבילעפיה זצ"ל. הגש לפניו כבוד, אף הוא סרב לאכל.

שאלוהו לסבת הדבר, וענה שהוא חש רוח טמאה בחלל הבית. חפשו, ומצאו

ועל כל נפשית מת לא יבא (כא יא)

בענת שעלה הרה"ק האור החיים זיע"א לארץ הקדש, התנשב תחלה בעיר טבריה, ובקר בה בבית החכם רבי חיים

ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל
אני ה' מסדשכם (כב לב)

ספר החסיד הישיש ר' ישראל שמעון קסטלניץ
ז"ל בשם הרה"ק רבי מרדכי חיים
מסלאנים זיע"א. סוחר תבואות גדול היה ר'
יצחק מתתיהו, פעם באו אליו שלוחי השלטון
בשבת קדש, ודרשו למכר להם תבואה.

מסר להם ר' יצחק מתתיהו את מפתחות
המחסנים, שיקחו ככל העולה על רוחם.
למחרת השבת כשבא לבית מסחרו, מצא
שהשאיירו עבורו סכום כסף גדול תמורת
התבואה שגלקחה.

באין רצונו להנות מכסף זה שהגיע אליו
בשבת קדש, פזר את כלו לצרכי צדקה,
ומחשש שמא יעמד שנית בפני נסיון גדול
כזה, חסל את עסקו ועבר לכהן כדון ובורר
בעיר פינסק.

לימים בא לפניו דין תורה בעניני ממונות
בעסק גדול, והוא קבל עבורו כ'דמי
פסק', סכום חשוב. שוב לא רצה להנות
מממון זה, והביא את צרור כספו לרבו,
הרה"ק **רבי אשר מסטאלין** זיע"א. אמר לו
הרבי "בשכר זאת תזכה לבן, א' רבי, א'
רבי", אחר נולד לו בנו הרה"ק **היסוד העבודה**
זיע"א. (מרכיצי תורה מעולם החסידות)

ונקדשתי בתוך בני ישראל (כב לב)

כל ימי שבתו בתאפיללת, הקפיד הרה"ק
הבבא סאלי זיע"א להתפלל עם תשעה
אנשים צדיקים אשר נבחרו על ידו, והם
שגמנו במנינו שלש פעמים ביום, גם כשיצא
למסעותיו על פני גלילות מחוז הנהגתו, היה
נוטל עמו ומשלם להם כדי כלכלת ביתם.

שבחדר אחר נפטרה עוזרת הבית, שהינה
כבת מאה שנה, והחכם לא הרגיש בזאת.

משראה האור החיים שיש בעטיו לרב חלישות
דעת על שלא הרגיש בדבר, היה
מכרח לעקר מן העיר, ואז נסע להשתקע
בירושלים עיר הקדש. (יהי אור)

כי כל איש אשר בו מים לא יקרב איש עור או פסח
או חרם או שורע (כא יח)

לא רק בצרתם של צדיקים הרגיש הרה"ק
בבא סאלי זיע"א, אף בצרתו של כל
יהודי נטל חלק. אם שמע שחיל יהודי נפל
על משמרתו, רחמנא לצלן, היה אומר, "אינני
נוגע בבשר השבוע, הורוי ומשפחתו באבל,
וכיצד אוכל בשר".

כיוצא בזה מתארת בתו הצדקנית הרבנית
יהודיף, "כמה היה מור אבי בוכה
על צרות של אחרים' אהבתו את עם ישראל
היתה ממש אהבת חנם בלי שעור. אני זוכרת
שהגיע אחד התלמידים של בעלי המנוח
ע"ה, והלה עור מלדה. לא היו לו ילדים
והרופאים אמרו שגם לא יהיו".

כשנודע למור אבי שהלה אינו רואה, החל
בוכה ונאנח ואמר לנו, "איזה גבה
ואיזה יפי, והוא לא רואה, הדבר היפה הזה
אינו רואה". ממש לא היה מסגל להשלים
עם עורונו מבלי לבכות עליו, ועוד לא שמע
את צרתו שאין לו ילדים.

משנודע על כך, אמר, "לא ולא, שתי צרות
לא תהיינה לו, לך אינני מסכים,
היו לו ילדים". ואכן, חמשה ילדים נולדו
לו, כלם בריאים ושלמים". (תולדות הבבא סאלי)

שמים במחנות העקורים. הגם שהוא עצמו שכל במלחמה את בני ביתו וכל ששת לדיו, התגבר על צערו, ועמד איתו להעמיד הדת על תלה, לבל יפצו חלילה בחומת השבת.

בנות כהנתו כרבה של במברג אשר בגרמניה, הינה בעיר קצב שפתח את חנותו בשבת קדש, ועל אף שהרבי התרה בו מספר פעמים, הוא לא שעה לאזהרותיו, והמשיך לפתח את חנותו בשבתות. הדבר נגע מאד ללבו של הרבי, ובלייל שבת לאחר קבלת שבת לפני תפלת מעריב, סמוך שרצונו לומר דבר מה.

השלך הס בבית המדרש, הרבי הכריז שעושים הפסקה, כיון שהוא הולך עתה למחות בקצב המחזיק את חנותו פתוחה בשבת, ומיד לבש את מעילו ושם לדרך פעמיו. מי ראה את הרב יוצא ואינו יוצא עמו, כך יצאו כל מתפללי בית המדרש והרבי בראשם, למחות על כבוד השבת.

כאשר הגיעו לפתח החנות, פנה הרבי אל הקהל ואמר, "אני מבקש שכלם ישארו בחוץ, אני לבדי אכנס לדבר אתו". בהכנסו, החציף אליו הקצב פנים, והודיעו שאם אינו יוצא מהחנות, ידקרונו בסכין אשר בידו. הרבי פתח את מעילו, ואמר לו, "אם ברצונך לדקר, דקר".

הקהל שבחוץ הבחין במתרחש, נכנס לחנות, ובמקום פרצה מהומה גדולה עד שהמשטרה הזעקה למקום. כאשר שמע ראש השוטרים מהרבי בתקוף תפקידו קרב הראשי של האזור, במה דברים אמורים, הורה מיד לקצב שימסר את מפתחות החנות לרבי, ושיעזוב את המקום, אחר אמר לרבי, שהוא נותן בידו את הסמכות לעשות במפתחות ברצונו.

חשוב הינה הדבר בעיניו עד מאד, והיה נכון לעשות הכל כדי שהמנין ישמר כמות שהוא. קשנאנס אחד מהם באמצע הדרך, היו ממתנים עליו עד שיוכל להצטרף עמם.

באחת הנסיעות, קשעשו את דרכם אל העירה תרג'ליל, מקום מנוחתו של הרה"ק רבי מכלוף בן יוסף אביחצירא זיע"א, נכדו של אבי השושלת הרה"ק המקבל האלקי רבי שמואל זיע"א, חלה אחד הצדיקים ונפל למשכב. למרות מנהגו, החליט רבנו להמשיך במסעו כי אצה לו השעה להשתטח על הציון הקדוש אשר בתרג'ליל.

תהו אנשי המנין, היכן ואיך יתפלל רבנו, והרי הם רק תשעה אנשים. ברם, הוא לא דאג והמשיך בהכנותיו לקראת התפלה על ציון זקנו הקדוש. משהגיעו לתרג'ליל, מצאו במקום יהודי הדור פנים שזקן ארץ יורד על פי מדותיו, שכמו המתין להם שיבאו כדי להתפלל עמם.

שמח עמו רבנו מאד, ועמדו לתפלה. אם בתחלה שפטו על פי מראה עינים, משעמדו להתפלל וראו את אפן תפלתו של אותו יהודי בלתי מפר, ראו בברור כי אכן ראוי אותו אדם להצטרף למנינו של רבנו. משהסתיימה התפלה, נעלם האיש מנגד עיניהם, ולא הספיקו אף לברכו לשלום. (תולדות נבא סאלי)

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון מקרא קדש כל מלאכה לא תעשו שבת הוא לה' בכל מושבותיכם (כג א)

לאחר מלחמת העולם, עמד הרה"ק רבי יחזקאל שרגא הלברשטאם מסטרופקוב זיע"א והחל להפיץ בכל כוחותיו תורה ויראת

זיע"א, ובזכות הדברי חיים, לא יהיה לך קיום".

הרבי עזב את המקום, והעברין הותר את החנות פתוחה במשך השבת. בשבת הבאה נערכה בקרת של סוכני המכס על החניות בעיר, כשראו המוכסים את חניות היהודים סגורות, לא תלו את הסבה לך ביום השבת, וחסבו שדבר הבקרת שהיה סוד כמוס, התפרסם ברבים.

הדבר העלה את חמתם, ומי שנפל לידיהם אותו יום, היה מצבו ככי רע. נכנסו המוכסים לחנותו של העברין שפתח את חנותו בשבת, תפסו בה סחורות מברחות רבות והקרימום, אחר סגרו וחתמו את חנותו, והיה תלוי ועומד נגדו משפט חמור, עד שנאלץ להמלט מהמקום באישון לילה.

דברי שאמר לו בשבת שעברה, שבזכות זקנו הדברי חיים לא יהא לו קיום, התקיימו מיד בשבת שלאחר מכן, ויהי לגנס. (פלגי מים)

שבת שבתון הוא לכם וענייתם את נפשותיכם בתשעה לחדש בערב מערב עד ערב תשבתו שבתכם (כו לב)

מדי שנה בימי הרחמים והסליחות, נוהג היה הרה"ק רבי אלעזר מנדיל מלעלוב זיע"א לנסע לחברון עיר האבות, שם היה מבקש רחמים עבור בני אברהם יצחק ויעקב.

אחת השנים קבע הרבי את מועד החזרה לירושלים בערב היום הקדוש, בני לוחתו כבר הכינו עצמם לקראת המסע, שבאותם ימים בהם נסעו בעגלות רעועות ובעזרת בהמות משא סרבניות לא היה מן הקלים והנוחים, בעוד הכל מכינים עצמם

הקצב מסר את המפתחות לרבי שנעל מיד את החנות, ונטל את המפתחות. במוצאי שבת קדש הגיע הקצב לבית הרבי לבקש את המפתחות, אך הרבי הודיעו שאם לא יחתום על התחייבות שלא יפתח את החנות בשבת מכאן ולהבא, לא יקבלם. הקצב נאלץ לחתום, ורק אז מסר לו הרבי את מפתחות החנות.

דבריו של ראש השוטרים הפכו לשיחת היום, לא היתה זו כלל דרקה של המשטרה. רואים מכך גדל הסייעתא דשמיא שהיתה לו, ברגע שמסר את נפשו עבור השבת, ואמר לקצב שיכול לדקרו, מכאן ואילך סיעו מן השמים שהתרשמותו של ראש השוטרים מהרבי תהא כה עמקה, עד שימסר את הסמכות על החנות לרב.

וטוב, נוצרה פרצה בחומות השבת בעיר במברג, עברין פתח ברב עזות את חנותו בשבת קדש. הרה"ק רבי יחזקאל שרגא הלברשטאם מסטרופקוב זיע"א התרה בו מספר פעמים, ומשלא הועיל, הלך בעצם יום שבת קדש לחנותו למחות על חלול השבת, והורה לו לסגור את חנותו.

ברב חצפתו, סטר העברין לרבי על לחיו. אמר לו הרבי, "את המכה קבלתי בשבילי, אבל עכשו אני מבקש ממך פעם נוספת לנעל את החנות". העברין התחצף שנית, ואמר שהוא יכול לתת לרבי סטירת לחי נוספת.

אמר לו הרבי "היות שאני מקנא קנאת ה' לבל תפר חומת השבת ברבים ועל מנת למנע חלול שבת קדש בפרהסיא בעירנו, אני מתרה בך, אם לא תסגר את החנות מיד, דע לך שאני נכד הרה"ק הדברי חיים

בערבו של יום, אך המשמש מטל היה באחת מפרנות בית הכנסת באפיסת כחות, כל עבודת יומו, טרחתו וריצת רגליו להיטיב, קמו עליו בשעה זו להקריעו.

אימת הדיו נפלה עליו וחששותיו גברו, הכי צד קנים מצות 'ענייתם את נפשותיכם מערב עד ערב', כשעוד מעט מעת לעת שלם לפניו, וכבר עתה כחותיו בל עמו, לבו סחרחר ואלותו עזבתו.

לפתע, בעוד הרבי בתפלתו, פנה לחפש את משמשו, הוא נגש הישר לפנה בה היה מטל ר' הירש, ובמחות ידו שאלו לסבת השתטחותו על הקרקע, ר' הירש השיב במנוד 'ד ורמז כי כחותיו אזלו לחלוטין.

הרבי פתח את קפסת הטבק, והגישה לר' הירש שהריח הימנה, והנה התרחש הפלא, הוא התרומם ממקומו משל בריה חדשה באה לכאן, מני אותה שעה עד שלהי הצום עמד והתפלל בכחות מחדשים לתמיהתם של כל רואיו.

מאחר יותר ספר כי בשעה שהריח מקפסת הטבק של הרבי, חש כמי שסעד סעודת שלמה בשעתו, כחותיו שבו אליו כבמנוד ד', ואותו צום עבר עליו ביתר קלות מכל צום אחר. (אור יהל)

בסנת תטבו טבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו
בסנת (נג מב)

לאחר כמה ימי תענית שעברו על הרה"ק רבי ישכר **ענר מראדושיץ** זיע"א, גקב מצב פרנסתו הירוד וביטו היה ריק מכל, נתבשר על ידי הרבנית כי עלה בידה לרכש כמות קטנה של תפוחי אדמה, בהם יוכל לסעד את לבו.

יצא הרבי והודיע כי אינו יכול לשוב היום ורשלימה משום שהאבות לא נפרדו ממנו'.

כמה מבני לוינו של הרבי נותרו המומים ומכי תדמה, מה יעשו, הרי לא הודיעו לבני משפחותיהם כי לא ישובו, וכיצד יתכוננו לקראת היום הקדוש, אחד מהם אף אמר לרבי, הכי גלף ונספר לעגלונים שכבר שכרנו כי 'האבות לא נפרדו מהרבי', השיבו הרבי כי אין הוא מבקש ממעלתם להשאיר, חפשיים הם לשוב לביתם, אף הוא ישאר ליום הקדוש בחקרו.

אנשי החבורה נפרדו מרבם ושמו פניהם לביתם ולעירם, מלבד משמשו הנאמן של הרבי ר' הירש גירש, שבכל העתים לא מש ממשמרת הקדש אשר לו.

הרבי כבר נתון היה כלו בתוך עבודת הקדש, ואלו ר' הירש יצא להתקין צרכי סעודה לסעודת היום, אלא שעד שהתפנה הרבי לסעודה, כבר נטו צללי ערב והחמה שיטה לה במערב הרקיע.

כבר מלכתחלה לא נחה דעתו של הרבי ממראה המרק שהגיש ברחילו ורחימו המשמש ר' הירש, הוא שלחו לשאל על כשרות העוף, ור' הירש מהר לבית רבה של חברון רבי שמעון מנשה זצ"ל שהכשירו.

אחר נחפו למקום אכסנית רבו, שהרי היום מעריב ושמשו של תשיעי פונה, אלא שהשעה כבר לא נראתה לרבי כמתאימה לתחלתה של סעודה, הוא פנה אפוא, להקנות אחרונות לקראת היום הקדוש, ומשמשו הירש גם הוא לא הספיק לסעד ולו בכדי להחיות את נפשו.

הרבי הקדוש כבר עמד מעטף בתפלתו בכחות מפלאים, משל סעד סעודת מלכים

החל הערבי לקרא בקוראן בקול גבוה ובסלסולי שמע, וקולו ערב בקול עורב.

אמר לו רבי משה, "אנא מקור, הנמך את קולך. הלא שכנים אנחנו, ואין זה יאה שנפריע איש לרעהו". אבל השכו, במקום להנמיך את קולו, עוד הגבירו במתכוון, להרגיז ולהקניט. נסה רבי משה להתעמק בלמוד ולא יכול. קם בשנית ופנה אל שכנו, "אנא", בקש, "אין זה נאה".

לטש הערבי עיניו, פער את לועו והחל לגדף את היהודים, את אמונתם ואת דתם, כביב שופכין העולה על גדותיו.

הידקף רבי משה ואמר, "שמע נא, אלו היית מקללני ופוגע בכבודי, ניחא. הנה זה עניני הפרטי, והייתי מוחל ומבליג. אבל הואיל וחרפת מערכות אלקים חיים, הואיל וקללת את משה רבנו ותורתו, דע לך, שהיום הוא היום האחרון שאתה נמצא פאן בחנות".

לשימע קולות הנאצה, הגיע למקום שכן נוסף, בעל חנות סמוכה. פנה אליו רבי משה ואמר לו, "אתה עד לדבר", שרט שריטה בכתל ואמר, "מחר, כשיתגיע השמש לכאן, כבר יהא הברנש בקבר". פנה העד אל רבי משה, ואמר, "סלח לו, ראה, כבר נחם על דבריו". אף רבי משה אמר, "אין זה בדי, לא בי פגע, אלא בתורתנו הקדושה".

באותו יום, כאשר סגר המוסלמי את חנותו, נתקף בכאבי ראש עזים. הלך לביתו, נפל למשכב ובאותו הלילה מת, למחרת היום באותה שעה, כבר היה טמון בקבר. (מעין חטובע, ע"פ מיזד לארץ הקודש)

מאחר והנה זה בערב חג הסוכות, השאיר רבי ישכר בער את תפוחי האדמה לליל החג. בעמל רב השיגה הרבנית גם נרות להדלקה וזינו לקדוש, וגליל החג כשחזר מבית הכנסת, קדש על הינו בהתלהבות גדולה, נטל את ידיו לסעודה, והתכוון לאכל.

בהיותו רעב מאד אחר מספר ימי צום, החל לאכל במהירות. תוף כדי דבור הפסיק מאכילתו ואמר לעצמו בתמיהה, "ברל, ברל הלא איך יושב בסכה, יושב אתה בקערה". באמרו זאת, הפסיק מאכילתו ולא המשיך בה, על אף רעבונו הצורב. מאז לא אכל רבי ישכר בער תפוחי אדמה, לא בחג זה ולא בחגים אחרים. (עטרת שלמה עמ' נו)

הוצא את המקלל (כד יד)

את אמרת חכמינו 'גדול הנהנה מיגיע כפיו', קים בנפש רבי משה שמאי זצ"ל מ'יזד' אשר בפרס כל ימיו. במשך ימות השבוע עסק במכירת אריגים בין כפרי הסביבה, וביום השבת היה דורש בפני בני עדתו, מלמדם ומדריכם במעגלי צדק למען שמו ויתברך.

משהגיע לגיל זקנה, השתקע בעיר, ורכש חנות קטנה למכור מיני מאכל. יושב היה בחנות ועוסק בתורה בין לקוח ללקוח, עושה תורתו קבע ומלאכתו עראי, שמח בחלקו ומסתפק במועט.

אבל השטן לא יכול היה לשאת זאת, לראות היהודי היושב במנוחה והונה בתורה בשלום, והקים לו לאויב את שכנו הערבי, שהתקנא ברבי משה היושב בחנותו ולומד.

פיצד לסייעו. הביא האב את בנו אל רבה של סקאראדנע, והתחנן לפניו שיקחנו אל הרה"ק רבי ישראל זב זיע"א, המגיד מוילעזניק בעל שארית ישראל, הוא בודאי יוכל להושיע לו.

לא יכל הרב לעמוד בפני תחנוניו של האב האמלל, ונסע עם הבן אל הרבי לוילעזניק. פנה הרבי אל הבחור והטיף לו דברי תוכחה על דרכו הנלוזה.

לא יכול היה הבן לעמוד בפני דברי המוסר, פרץ בבכי מר, ואף נשבע לרבי כי לא יחטא עוד ולא יחזר על מעשיו הרעים. אז צוה הרבי על הרב דסקאראדנע שביום חמישי ישחט בהמה לכבוד שבת, ואחר השחיטה יחדיר הבחור את ידו לתוף קרבי הבהמה.

התנגם הרב ואמר, "אולי זה בזיון, ולא לכבוד לו לעשות זאת", אבל הרבי קרא בקול, "כאשר עשה, כן יעשה לו". נאלץ הבחור לתחב את ידו לתוף הקרבים, מיד בעשותו זאת, נעקרה הזכוכית מבושרו והוא נרפא לחלוטין. (סיפורים נפלאים)

הוצא את המקלל אל מחוץ למחנה (כד יד)

הצביע הרה"ק רבי אלעזר מנדל מלעלוב זיע"א על כלב שחור שהתרוצץ בקרבת הכתל המערבי ומרבה לנבח, כי נתגלגלה בו נשמתו של בן בליעל ירושלמי ידוע, שזנא חסידים מאין כמוהו, אשר רגיל היה לומר בימי חייו, "מי יתן ולאחר פטירתו אתגלגל בכלב, ואנשוף את החסידים". (תפארת בית דוד)

כאשר עשה בן יעשה לו (כד יט)

בעיר סקאראדנע התגורר יהודי גרא שמים ולו בן יחיד, שפטה מדרך הישר והרבה לחטא. היה הבן משיתתף בתנותיהם של גוים, מרקד עם הגויות, ואף שלאביו נגרמו עקב כך בושות וביזונויות גדולים, לא היתה יכלת בידו למחות בעד בנו ולמנע ממנו התנהגות נלוזה זו.

לילה אחד נכח הבן בתחנת נכרים, זלל וסבא שם כדרך ההוללים, עד כי נשתכר ולא ידע את הנעשה עמו. בשכרותו נטל בקבוק יי"ש ונפצו לרסיסים, ובתוף כך ננעצה פסת זכוכית בבשר ידו, ולא נתן היה לשלוף אותה.

רופאים רבים בדקוהו, אף גם לא ידעו

מעשׂי צדיקים • ל"ג בעמר

ולאותו אדם נולד בשעה טובה ומוצלחת בן זכר.

לפני הברית נכנס אבי הבן אצל הרבי, להתיעץ בענין קריאת השם. נענה

נעשה אדם נאמר בעבירה

יהודי שהיה חשוף בגים, פגש במירון את הרה"ק הלב שמחה זיע"א והזכיר עצמו לפניו. ענהו הרבי בלשון הפיוט הקדוש, 'נעשה אדם נאמר בעבורך'. חלפה שנה,

יום קבלת תפלות

יום ל"ג בעומר, נחשב ה"ה כ'יומא דפגרא חשוב אצל הרה"ק רבי משה מרוזנודוב זיע"א, אשר זכה לקבל את ענין היום הזה מפי הרה"ק הדברי חיים מצאנז זיע"א.

ה"ה זה כאשר שבת הרה"ק מצאנז אצל אביו הרה"ק רבי אליעזר מדז'יקוב זיע"א, ונשאר בדז'יקוב לרגל יום ל"ג בעומר שחל במהלך השבוע, הסכום מלכתחלה ה"ה שיערכו את הסעודה לרגל היום הנשגב, בשעה שתים עשרה בצהריים.

הרה"ק מצאנז הזמין את רבי משה מרוזנודוב שיכנס לחדרו בשמנה בבקר, ושוחח עמו במשך ארבע שעות תמימות. כאשר הבחין הרבי מדז'יקוב כי השעה מתאחרת, שלח את משמשו 'משה משרת', לראות מה עושה הדברי חיים.

המשמש הלך לאכסניית הרה"ק מצאנז ונקש בדלת. בקש הרבי מרוזנודוב לפתח, אך הדברי חיים פתח את הדלת, וכבד את משה משרת במלקות ממקטרתו, כדרך בקדש.

שב משה משרת אל הרה"ק מדז'יקוב ואמר, "מצאתי את הצדיקים מפטפטים", אחר הוסיף, "שכר הליכה כבד קבלתי, אלו המכות שהרבי מצאנז כבדני בהן". רק אחר שסימו את שיחתם הנשגבה, התישבו לסעודת ל"ג בעומר.

בכל ימיו לא נענה הרה"ק מרוזנודוב לספר על מה שוחחו, אף לא לבניו הקדושים, אך זאת אמר, שהרה"ק מצאנז אמר באותו זמן נשגב דבורים כאלו, ששערות ראשו סמרו מפחד. כמו כן אז גלה באזניו כיצד רואים נשמות.

הרבי ואמר, "נעשה אדם בגימטריה שמעון", עם הכולל והאותיות, ויקרא שם הילד בישראל 'שמעון'.

שנה אחרת ביום ל"ג בעומר, הזכיר אחד המשמשים לפני הרבי אברך שחלפו שנים רבות מנשואיו וטרם נפקד בילדים, על השלחן מנח ה"ה מדרש רבה. בעוד המשמש מדבר, פתח הרבי את המדרש, אשר נפתח בשיר השירים רבה (פרשה א ל) על הפסוק 'נגילה ונשמחה בך'.

שם מובא מעשה בעקרה שנפקדה בתפלתו של רבי שמעון בר יוחאי, 'למךד', מסים המדרש את דבר המעשה, 'מה הקדוש ברוך הוא פוקד עקרות, אף צדיקים פוקדים עקרות'. הרבי החוה בידו תנועה רבת משמעות, סגר את הספר, ושקע בשרעפים.

מאחר יותר, נכנס אותו אברך אשר לא ידע שהזכירוהו בקדש פנימה ולא שמע את דברי הרבי אודות המדרש, להזכיר את עצמו. אמר לו הרבי, 'הלא כבר היית היום'. מיתר לציין שבאותה שנה נושע האברך ונפקד בזרעא חיא וקימא. (לנס טל ישראל)

אות הקשת לא נראה

מדי שנה ביום ל"ג בעומר, ה"ה הרה"ק האהבת ישראל מוויניץ זיע"א יורה בקשת בחצר ביתו נאנה קדש, לפרקים אף יצא את העיר חוצה, לעבר היער הסמוך.

שנה אחת מאן לנסע, כאשר שאלו בנו הרה"ק האמרי חיים זיע"א, "הלא מנהג ישראל לעשות כך", השיב בלשון קדשו, "כן, זה טוב רק אחר שלמדו כבר את כל הש"ס עם הפוסקים", בכל זאת לבסוף נסע גם בשנה ההיא. (קדוש ישראל)

אספסוף כפריים ישמעאלים מצידים במוטות, וקורדמות של ברזל בידיהם, הקיפו את הבגין והפצו להסתער עליו בחמת רצח ובשאגות 'אטבח אל יהוד', לשבר את הדלתות, לעקור את השערים, ולפרע פרעות ביהודים.

החסידיים השוהים בפנים, נרעדו ונבהלו על נפשם מחמת הסכנה המרחפת על ראשם. זעקות רמות של 'שמע ישראל' נשמעו מכל עבר, כל הנוכחים הכריזו שהם מוחלים לכל מי שחטא כנגדם. אחדים מהרו להתעטף בטליתותיהם, כדי שיזכו לכל הפחות לבוא אלי קבר עטופים בטלית.

אחד החסידים פרט לסוכבים את מקומות הסתר בביתו בהם הטמין מטבעות זהב וחפצי ערך, אם יפגע בפרעות, ומישהו מהנוכחים ינצל, לכל הפחות בגי ביתו לא יסבלו חרפת רעב.

קולות המהלומות של מוטות הברזל על שערי חומת בגין הרשב"י הלכו וגברו, עמם הלכה וגברה החרדה שאפפה את הנצורים. בצר להם, נסו החסידים לטכס עצות להצלתם, אחד מהם הציע לתת לערבים את כל הכסף והרכוש שבביתם, אולי יתראו ויניחום לנפשם.

אחר מהר בחרדה לעלות על גג הציון, נטל חצוצרה בידו, והחל מריע בקול, אולי תשמע התרועה בצפת ויחלצו לבוא משם לעזרה, אך קולו היה כקול קורא במדבר, תקיעותיו לא נשמעו עד לצפת הרחוקה.

בכל רגעי האימה, היה הרבי תפוס שרעפים בעינים עצומות, לפתע נתעורר ופקח עיניו, על פניו הקדושות נסוכים בטחון ושלווה, אינו חרד ואינו דואג. הוא הרגיע

באותה שיחה מרוממת, אף קבל רבי משה את סוד ל"ג בעמר לעשותו כחג, וקראו "יום קבלת התפלות", כמו שכתב מרן המגנת יהודה במאמריו. (החכמה מא"ן)

הנסים בציון הקדוש

בשנות מלחמת העולם, החל הרה"ק רבי משה **מרדכי מלעלוב** זיע"א במנהגו הקדוש לשבות באתרא קדישא מירון בשבת קדש פרשת 'בהעלתך'. בשנת תש"ה באחת הפעמים הראשונות לשביתת שבת 'בהעלתך' במקום הקדוש, בקרו של יום ששי, עלו עם האוטובוס נשלשה מנגנים מזיקרי ירושלים.

בתחלה נסעו בגי החבורה לעיר הקדש צפת, לטבל במקוה האר"י ולהטהר לכבוד השבת, בה גם נטלו בהשאלה את מפתחות השערים למערת הרשב"י. לאחר מכן המשיכו לאתרא קדישא מירון שהיה אז בלב מקום שומם, החסידים נכנסו להיכל ציון הרשב"י, הגיפו אחריהם את שערי החומה שהקיפה את בגין הציון, ונעלו את הדלתות.

איש מהם לא ידע כי ערביי הכפרים הסמוכים חורשים עליהם מזימות רעות, הם קדשו את השבת מתוך שלות הנפש והתרוממות הרוח, כשהם מתפללים את תפלות השבת, ומשתתפים בסעודות שנוערכו בחצר ציון הרשב"י בצוותא חדא עם הרבי.

לעת סעודה שלישית, בשעה שישבו החסידים ונתנו קולם בשיר רגו ושבח בזמירות שבת קדש ובנגונו בר יוחאי, החל להתקהל סביב המערה המון ערבי מוסת בהמית קרב, תוך קריאות נקם וזעם לטבח ביהודים השוהים בציון הקדוש.

האֱלֹקִי רַבִּי שְׁמֵעוֹן בַּר יוֹחָאי זיע"א, וְאֵת דְּבָרֵי הַרְהוֹ"ק רַבִּי פִּנְחָס מְקוֹרִיץ זיע"א בְּמִדְרַשׁ פִּנְחָס, הָאוֹמֵר שֶׁבְּכָל שַׁבַּת פְּרֻשֶׁת בְּהַעֲלֹתָךְ מִתְעוֹרָר אוֹ מֵאִיר אוֹ מִתְגַּלֶּה הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁהֲרָאָה רַבִּי שְׁמֵעוֹן בַּר יוֹחָאי בְּזֵהָר, הַגִּיב רַבְּנֵינוּ וְאָמַר, "כְּשֶׁעֲשִׂיתִי זֹאת לֹא יִדְעָתִי אֵת כָּל הָעוֹנֵנִים הַלָּלוּ, אֲךָ כַּאֲשֶׁר יְהוּדֵי עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה בְּאֵמֶת, מוֹצְאִים לָזֶה אַחֵר כִּן מְקוֹר".

לאחר מִכֵּן הִסְבִּיר אֵת מִשְׁמַעוֹת הָעֲשִׂיָּה בְּאֵמֶת, בְּאֵמֶת "עֲשִׂיָּה בְּאֵמֶת, הִנֵּה לֹלֵא נְגִיעוֹת אִישִׁיּוֹת, גַּם כַּאֲשֶׁר חוֹשֵׁב אָדָם בְּמַהֲלָכָה לְהַשִּׁיג טוֹבָה רוֹחֵנִית כְּלֻשָׁה, עֲדוֹן נְגִיעָה הִיא".

בְּשִׁהוּתוֹ בְּמִירוֹן, לֹא נֹאוֹת הַרְבֵּי בְּשׁוּם פְּנִים לִקְבֹּל פְּתֻקָּאוֹת בְּקוּשָׁה, זוּלַת בּוֹדֵדִים שֶׁלְּהַפְצְרוֹתֵיהֶם נִעְנָה. לְרַבִּים שֶׁבִּקְשׁוּ לְנַצֵּל אֵת הַהִזְדַּמְנוּת לְהַשִּׁיחַ בְּפָנָיו אֵת מִצְקוֹתֵיהֶם, הִיָּה מְשִׁיב בְּדְבָרֵי קִדְשׁוֹ שֶׁל הַרְהוֹ"ק הַבֵּיַת אַהֲרֹן מְקַאֲרֵלִין זיע"א, "כְּשֶׁם שֶׁהַקִּבּוּ" לְכָל, כִּן רִשְׁבִּי" לְכָל. רִשְׁבִּי" הוּא רַבִּי לְכָלֶם, לְכוּ וְהַתְּפַלְלוּ, וְתַפְעֲלוּ אֲצִלוּ בְּעִזְרַת הַשָּׁם".

בִּימֵי ל"ג בְּעֵמֶר כַּאֲשֶׁר הָיוּ בָּאִים לְרַבִּי בִירוּשָׁלַיִם, לְעֵרֵף תְּסַפְּרַת לִילָדִים בְּנֵי הַשָּׁלֵשׁ, הִיָּה מְבַקֵּשׁ אִם אֶפְשֶׁר שְׁיִסְעוּ תַחֲלָה לְמִירוֹן לְעֲשׂוֹת זֹאת שָׁם, וְרַק לְאַחַר מִכֵּן יָבֹאוּ אֵלָיו. אוֹלָם כַּאֲשֶׁר שָׁהָה בְּטַבְרִיָּה, וּבָאוּ אֵלָיו לְקַיֵּם אֵת מְנַהֵג הַתְּגַלְחַת, לֹא אָבָה בְּשׁוּם אֶפֶן לְעֵרֵף אֵת הַתְּסַפְּרַת, בְּטָרֵם בְּקָרוּ תַחֲלָה אֲצִל רִשְׁבִּי" בְּמִירוֹן.

שְׁגוּר הִיָּה בְּפִי הַרְבֵּי, כַּאֲשֶׁר אֲךָ מְזַכְרִים אֵת הַשָּׁם מִירוֹן, צְרִיכִים תְּכַף לְהוֹשִׁיעַ". הִיָּה אוֹמֵר בְּשֶׁם אָבִיו הַרְהוֹ"ק רַבִּי שְׁמֵעוֹן נִתָּן נְטֵעַ מְלַעֲלוֹב זיע"א, "שְׁלוּשָׁה מְקוֹמוֹת יֵשׁ שְׁכָל יְהוּדֵי מְרֻגָּשׁ שִׁיכּוֹת אֵלֵיהֶם, וְהֵם, הַכֹּתֵל הַמְעַרְבִי, קָבַר רַחֵל וּמִירוֹן". (מִסָּה אִישׁ הַאֲלוּסִים)

אֵת הַחֲסִידִים, הַבְּטִיחַם כִּי לֹא יֵאָנֶה לָהֶם כָּל רַע, וּבִקֵּשׁ אֵת מִפְתָּחוֹת הַשַּׁעַר, כְּדֵי לְצִאת וּלְשַׁכְּנֵעַ אֵת הָאֲסִפְסוּף וְלְהַתְּפַזֵּר וְלְהַתְּרַחֵק מִצִּיּוֹן הַרְשִׁבִּי".

הִיו שָׁנְסוּ לְעַכֵּב בְּעֵדוֹ, לְמוֹנֵעַ מִמּוֹנוּ לְהַקְרִיב אֵת נַפְשׁוֹ וּנְפֻשׁוֹת כָּל הַקְּהָל הַקְּדוֹשׁ בְּיַד הַצּוֹרְרִים, אוֹלָם חִזְקָה עֲלֵיהֶם פְּקוּדָתוֹ. בְּלֵב שְׁקֵט וּבוֹטֵחַ נָטַל הַרְבֵּי אֵת מִפְתָּחוֹת הַשַּׁעֲרִים, הַתְּצַב בְּפֶתַח הַמַּעְרָה, וְיִצְא אֵל הַיִּשְׁמַעְאֵלִים צְמֵאֵי הַדָּם.

חֲרֹדֵת אֱלֹקִים נִפְלָה עַל הַחֲסִידִים, בְּרֹאוֹתֶם אֵת הַפּוֹרְעִים הַמְּסֻתִּים שׁוֹמְטִים מִיַּדֵיהֶם אֵת מוֹטוֹת הַבְּרָזֵל בְּאֵימָה וּפְחַד וּנְסוּגִים בְּבִהְלָה, לְמִרְאֵה אִישׁ הָאֱלֹקִים הַנִּצָּב לְפָנֵיהֶם. נִתְקַיְמוּ בוֹ לְעֵינָי כֹּל דְּבָרֵי הַכְּתוּב, 'וְרֹאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיךְ וְיִרְאוּ מִמֶּךָ'.

בְּמִסְרַת שַׁבָּתוֹת אֵלוֹ הַתְּמִיד הַרְבֵּי לְמַעֲלָה מֵאַרְבָּעִים שָׁנָה רְצוּפוֹת, וְלֹא בְטֻלָּה גַּם כַּאֲשֶׁר הַמִּצַּב הַבְּטַחוּנִי הִיָּה קוּשָׁה מְנֻשׂוֹא. הוּא עוֹדֵד אֵת הַחֲסִידִים וְהַאִיץ בָּהֶם לְעֲלוֹת עִמּוֹ לְמִירוֹן, וְגַם בְּעֵרֵב יָמָיו כְּשֶׁהִיָּה רְחוֹק לְמִסַּת חֲלִיוֹ, הַמְּשִׁיךְ בְּנִסְיָה זוֹ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ.

חֲשִׁיבוֹת יְתָרָה נוֹדְעָה לוֹ בְּנִסְיָה לְשַׁבַּת זוֹ לְמִירוֹן, כְּשֶׁפָּנָה אֵלָיו הַחֲסִיד רַבִּי קֹדֵישׁ זָרֵם וְשָׁאָלוּ הָאֵם עֲלָיו לְעֲלוֹת לְמִירוֹן, הַגַּם שֶׁהוּא מְגִיד שְׁעוֹר לְצַבּוֹר, וְיֵשׁ בְּכָף מְשׁוּם בְּטוֹל תוֹרָה שֶׁל רַבִּים. הִשִּׁיבוּ הַרְבֵּי נִחְרָצוֹת, 'וְמָה בְּכָף, שׁוֹכְרִים מִמֶּלֶא מְקוֹם בְּתַשְׁלוּם, וְנוֹסְעִים לְשַׁבַּת בְּהַעֲלוֹתָךְ'.

כְּשֶׁהֲרֹאוּ לְרַבִּי אֵת דְּבָרֵי הַזֵּהָר הַקְּדוֹשׁ בְּאֲדָרָא רַבָּא, הַמְּקַשֵּׁר אֵת הַחוּט הַמְּשַׁלֵּשׁ בֵּין קִדְשַׁת הַשַּׁבַּת פְּרֻשֶׁת בְּהַעֲלֹתָךְ, וְהַתְּנָא

יומא דהילולא

נשׂא בְּנֵה הרה"ק רבי מנחם מאניש אַת נְכַדְתּוּ, בת בתו של מהרי"א מזידיטשוב.

גאונונו בתורה היתה מפלגה ביותר, בין חבוריו הרבים ערף חבור גדול על

כל התנ"ך, בו צָנַן על כל פסוק דגמת התולדות אהרן כל מאמרי רז"ל בש"ס בבלי וירושלמי, וכל המדרשים הנמצאים, זה הקדוש, תקוני זהר, זהר חדש, וכל כתבי האר"י ז"ל, כְּדִי שִׁמְצֵאוּם בְּנִקְל.

עם כל זה הסתיר רבנו את גדלותו בענוה ושפלות עצומה, ובמקום גדלתו אתה מוצא ענוותנותו. העיד על עצמו כי עד שלשים שנה לא למד קבלה, וספר כי נשאל על ידי אביו אם הוא לומד סתרי תורה, ואמר לו בגדל ענוותנותו שלא, "כי שמעתי מכמה חסידים יראי השם, שאין ללמד ספרי קבלה בלי רבי ומורה, ואין לי רבי ומורה יותר ממך". אכן נענה לו אביו, "טוב דברת ואמת אתה", והבטיח לו ללמד עמו כל יום.

מלבד אביו, למד מפי דודו הרה"ק רבי משה משאמבור ורבנו רבי יהודה צבי מראזלא, ואצל בן דודו הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב.

בי איר תרל"ד, נסתלק אביו הגדול. יומים לפני הסתלקותו בקש לקרא לבנו רבנו, צוה על נכדו רבי אברהם מרדכי שיביא לו בגד לבן חדש שלא כבסו, וכשנכנס אליו רבנו אמר לו, "עמד ואלבישך בגד לבן, בו תלך כל ימי חייך ביום שבת קודש, ואל תפשטנו בשבת כל ימי חייך, אפילו כשתהיה בשבת בדרך, אל תסיר אותו".

אורו של רבנו זרח בסאמבור בשנת תק"ץ, בבית אביו הרה"ק רבי יצחק אייזיק יהודה יחיאל מקאמורנא שהיה חתן הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפינטשוב.

בילדותו היה חלש וסבל יסורים בידיו, אך הרופאים לא מצאו לו מזור ותרופה, לקחו אביו הקדוש עמו לבעלזא. כשנכנסו אל הקדוש, משש הרה"ק רבי שלום מבעלזא את יד הילד, והבחין כי הרבי מקאמורנא מתבונן בו היטב, כמי שרוצה ללמד דבר. השמיט את יד הילד, ואמר לו, "תבוא לכאן בלעדי אביר". התבטא רבי אייזיק ואמר, "מובא בשם רבנו הרה"ק הבעש"ט שאפשר לרפאות חולה על ידי שמות הקדוש", נענה לו רבי שלום, "חלילה לנו מלהשתמש בשמות, ב"ה מצאנו דרך לרפאות בלי שמוש בשמות".

הילד חזר לביתו בריא, ושוב לא היה בבעלזא. לימים כשגדל ונתפרסם כפועל ישועות, אמר כמה פעמים שהוא מצטער על שלא נסע שוב פעם לבעלזא, שאלו היה שם עוד פעם, "הייתי בריא כל ימי בכל האיברים". (טלשלת קאמארנא)

בהגיעו לפרקו, נשׂא לאשה את בת הנגיד רבי יוסף שעהנר מטורקא. שדוך זה היה בברכת בן דוד אביו הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב, שנקלע פעם לטורקא בעת שערך גלות לפני התגלותו, והנערה החיתה את נפשו באכל ומשקה לאחר כמה ימים שלא טעם מאומה. הוא ברכה אז שתזכה לחתן כמוהו, והוסיף לברכה שתזכה להיות קרובת משפחתו, ואכן נשאה לרבנו. לימים

האחרונים צוה לבניו ונכדיו שעמדו סביבו, שישכן שלום בעולם. אחרי כן אמר, 'אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם' וכו', וכשסיים את המאמר בפסוק 'ה' יברך את עמו בשלום', הראה להנוכחים שיאמרו עמו, ובתבת 'בשלום', יצאה נשמתו.

על פי צואתו עשו ארונו מהשלחן שעליו למד. על מצבתו נחרת על פי צויו, "פה נטמן איש יהודי אליעזר צבי", ורשימת ספריו שהשאיר אחריו, דמשק אליעזר על הזהר, בן ביתי על התורה ותהלים, אור עינים כללים בקבלה, זקן ביתו על אבות והש"ס, ראש ביתו. (טלסלת קומארנא, עלים לתרופה)

צאצאיו

בניו, הרה"ק רבי מנחם מאניש, הרה"ק רבי אברהם מרדכי, הרה"ק רבי יעקב משה ממלא מקומו בקאמארנא על פי צואתו, רבי פנחס נתן מרידיק. חתניו, רבי יהודה צבי טויב, הרה"ק רבי משה משאץ.

מאמרותיו

בזכות למוד הזהר בדבקות אהבה, יהיה תרומת גמור על כל העוסקים בו. (זוהר חי)

יכול אדם להיות עובד ה' יתברך בתענית בפרישות ובטהרה, וללמד כל היום בתפליו ולהתפלל בדבקות ואהבה ואור וחסות, אף על פי כן שלא יאמין לעצמו ככל.

כי כשמבחינין עבודתו למעלה, אפשר שלא ישאר לו כלום, כי בהעלם ענינו, כוננתו להיות רב ורבי ורבנו, ובקל יוכל לדחות. (זוהר חי)

אביו ברכו בברכות, וקרא לאמו הרבנית ואמר לה שתלבש בגדי יום טוב והמרגליות, וכשבאה לחדרו אמר לה, 'ראי את בגנו זה שזכינו שנינו לראות אותו שהוא לובש בגדי לכן בשבת קודש, והוא ראוי להסמיכו בסמיכה'. אביו היה אז בשמחה גדולה, כל זאת היה כשראה ברוח קדשו מה שהראו לו מן השמים. (זוהר חי)

לאחר הסתלקות אביו מלא את מקומו, ואלפים נהרו אליו. דבקותו באביו היתה מפלאה, והוא אף התנצל על שדרכו בפרוש הזהר שונה מדרך אביו בסוף זהר חי, וכתב, "בקשתי מאת נשמתו הקדוש של אאמו"ר זה"ה שאל יתנעם עלי ח"ו, במה שאינני הולך ומפרש כדרכו בקדש, שהיה בדרך יחודים קדושים כל ימיו. אף על פי שלמדתי כל כחי ממנו, קבלתי מהר סיני חלק מה מהתורה, והא בדרך זה שאפרש.

נתברך מאביו הקדוש ומהרה"ק **הדברי חיים** **מנאנו** להיות פועל ישועות בישראל, רבים הם ספורי הישועות והנפלאות שפעל בבכרותיו ותפלותיו, תורתו היתה 'תורת חסד', להשפיע שפע רב בני חיי ומזוני רוחי לכל ישראל.

ביום הכפורים שנת תרנ"ח, רמז על פטירתו בשנה זו. כעבור מספר חדשים חלה, ביום האחרון לחייו צוה על משמשו שיכריז בעיר שהוא מבקש מכל אחד ללכת לבית המדרש ולומר תהלים, באומרו, "אולי יפעלו בעדי, אני הנני מתפלל נאמן עבור בני ישראל, אפילו רגע אחד לא הנחתי מלהתפלל עבורם, רבי כמוני שאוהב יהודים לא היה להם כבר הרבה זמן, יעזר השי"ת שעוד יהיה להם".

ביום ראשון בערב, אור לכ"ד איר, השיב את נשמתו הטהורה למרום. ברגיעו

פרשת אמור

דור דור וזורשיו

לפני פטירתו של הרה"ק רבי אהרן מזיטומיר זיע"א בכו תלמידיו. אמר להם הרבי: מפני מה אתם בוכים, הלא סוף כל אדם למות. השיבו לו התלמידים: למה לא נבכה ולא נכה ראשינו, אחרי כי תעזוב אותנו ונשאר כצאן בלא רועה, הלא צדיקים האחרים שבדורינו עבודתם מוסתרת מאוד ואין רואים אצלם שום התגלות העבודה כפי שהורגלנו אצלך. השיב להם רבי אהרן: **תדעו שהצדיקים שיבואו באחרית הימים בעקבתא דמשיחא יהיו יותר גדולים ממני, ובכל דבר שיעשו ייחדו יחודים יותר נוראים ממה שהיינו מיחדים בתורתנו ובתפילתנו** (חכמי ישראל' עמוד רכט).

סיפר החסיד ר' הירש לייב ע"ה מווארשא, ששמע בעצמו מפה קדשו של רבינו החידושי הרי"ם זצ"ל בעת פטירתו של מרן אדמו"ר זצ"ל מקאצק בזה הלשון: **בכל דור יותר מאוחר, נותנים מן השמים מנהיג יותר גדול, כי כפי מה שהדור גרוע יותר נצרך לאיש גדול יותר שיוכל להגביהו, כמו חולה שהנהו יותר מסוכן נחוץ לו רופא היותר מומחה** (מאיר עיני הגולה' אות תעט).

נאמר במדרש בפרשת השבוע (ויקרא רבה כו ז): אמר רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי: **מלמד שהארהו הקב"ה למשה דור דור ושופטיו, דור דור ומלכיו, דור דור וחכמיו, דור דור ומנהיגיו, דור דור ומשניו, דור דור ושוטריו, דור דור ופרנסיו, דור דור וחומסיו, דור דור וגזלניו, דור דור ונביאיו, והארהו שאול ובניו נופלים בחרב, אמר לפניו: מלך ראשון שיעמוד על בניך ידקר בחרב. אמר**

לו הקב"ה: ולי אתה אומר, אמור אל הכהנים שהרג שהם מקטרגים אותנו שנאמר (ויקרא כא א) **וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרָן.** והקשה הרה"ק הבית ישראל זיע"א: למה הוצרך הקב"ה להראות למשה רבינו את כל הדורות, וכי לא די היה להראות לו את המנהיגים. ותירץ בשם הרה"ק רבי שמחה בונם מפשיסחא זיע"א, שבאם היה הקב"ה מראה למשה רבינו כזה מנהיג כמו ה'סגי נהור בונים'ל' שהוא מנהיג, יאמר משה רבינו, שכזה אחד כמו 'סגי נהור בונים'ל' אינו יכול להיות מנהיג, ולכן הראה לו הקב"ה גם את הדור כי בדור זה יכול גם אני להיות מנהיג. עוד תירץ בשם אביו הרה"ק האמרי אמת זיע"א, שאם משה רבינו יראה רק את המנהיגים, יתמה משה רבינו, שבכל דור יש מנהיג יותר גדול, אבל עכשיו שהראו לו גם את כל הדורות והם הרי מתמעטין והולכין, יבין שצריך למנהיג גדול כי אם הדור הם קטנים ושפלים צריכים לרבי יותר גדול, וכמו חולה שככל שהוא יותר מסוכן צריך לרופא יותר גדול ומומחה (ליקוטי יהודה החדש').

כתב הרה"ק ה'דגל מחנה אפרים' זיע"א (פרשת פינחס): **והנה ידוע, ראשי הדור הם לפי הדור ולפי שורש נשמותיהן כן שולח ה' ברוך הוא היודע שורש נשמות של כל ישראל תמיד בכל דור ודור ראש ומנהיג להם כפי אותו הדור, וכפי מה שצריך אותו הדור בכדי שיוכל הראש הצדיק להעלות כל בני דורו לשורשן ולקרבן לפני ה'.** ולכך אי אפשר שיתמנה ראש על הדור על ידי אדם כי אם על ידי ה' ברוך הוא שהוא מקור המקורות ונשמה לכל הנשמות ויודע שורש נשמות של כל דור ודור כן הוא שולח ראש ומנהיג להם לפי מה שצריכין.

ימי ספירת העומר כהננה לשבועות

חג הפסח חלף ועבר ועמו חלפו ימי הקדושה והתרוממות הרוח והנפש. אחד מחסידי קומרנא הרגיש בנפשו כי הוא נכנס לחיי החולין ואינו מרגיש כבר את הרוחניות שאפפה אותו בחג הפסח. צער רב מילא אותו והוא החליט להשיח את צער זה בפני רבו. נכנס ובא אל הרה"ק רבי יעקב משה מקומרנא זיע"א כשהוא מתאונן על שאינו מרגיש יותר את הקדושה של ימי חג הפסח, והרי רבותינו הקדושים אמרו 'אסרו חג בעבותים', לעשות איסור וקשירה לחג ולהמשיך הלאה, ואילו אני איני מרגיש כלל את המשך הקדושה. נענה ואמר לו הרבי מקומרנא: בל תחשוב כי כעת הגיעו ימים של חולין, הן עוד כמה שבועות יגיע חג מתן תורה, וכבר אמרו כי חג הפסח הוא יום טוב מלפניו וחג השבועות הוא יום טוב מלאחריו, וכל ימי הספירה הם כמו ימי חול המועד, וכיצד יתכן הדבר שלא תרגיש את הקדושה בימים אלו. נשאר החסיד לעמוד על עומדו מבלי יכולת לענות, וכי מה יאמר לרבו, כי אכן אינו מרגיש את הקדושה. יעץ לו הרבי להכנס לבית המדרש ולישב וללמוד, כי על ידי כח התורה יוכל להתחיל להתכונן לחג מתן תורה. נכנס אותו חסיד לבית המדרש, אבל שם הרגיש כי ראשו בל עמו כדי לפתוח ספר וללמוד. הסתובב החסיד זמן רב בבית המדרש אילך ואילך כשהוא מתחנן להקב"ה שיאיר את עיניו, לבו ומוחו, כדי שלכל הפחות ירגיש משהו מן המשהו מהקדושה של הימים האלו. לא חלף זמן רב ולבית המדרש נכנס הגבאי כשהוא מחפש אחר אותו חסיד. הרבי קורא לך אמר לו, כאשר ראהו מתהלך אנה ואנה. נכנס החסיד אל הקודש פנימה, והרבי שואלו: האם עשית כדברי? האם למדת משהו? התנצל האיש על שראשו לא היה עמו לפתוח ספר. ואם כן מה עשית, המשיך הרבי לחקור. והחסיד נענה: התפללתי והתחננתי להקב"ה כי יאיר את עיני כדי שאזכה להגיע כדבעי לחג השבועות. **נענה הרבי ואמר לו: עתה הסכלת עשו! הסכת ושמע כיצד מתכוננים**

לחג השבועות. **רבי עקיבא אומר במשנה** (יומא פ"ח מ"ט) **'לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים'**, והרי הווי תרתי דסתרי או שאתם מטהרים או שאביכם שבשמים הוא זה שמטהר אתכם? אלא כך הוא פירושה של משנה: **'לפני מי' לפני יום החמישים, 'מי' עולה כמנין חמישים, היינו כל מ"ט ימי הספירה, 'אתם מטהרין' אתם לכד צריכים לדאוג לטהר את עצמכם ולהתכונן בקדושה וטרה כדי לקבל את התורה ולא לסמוך על חסדיו של הקב"ה, אבל 'ומי', רק ביום החמישים כמנין 'מי' ביום שבועות עצמו הקב"ה כבר מטהר אתכם** (משנת המועדים, פניני המועדים עמוד ג).

על הפסוק (ויקרא כג טו): **'וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאתכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימת תהינה'** פירש רבינו האור החיים הקדוש: אמרו לכם לצד שיצו ה' לספור שבע שבתות, ואמרו ז"ל (זוהר ח"ג צד.) כי לצד שהיו בטומאת מצרים ורצה ה' להזדווג לאומה זו דן בה כמשפט נדה שדינה לספור שבעה נקיים, וצוה שיספרו ז' שבועות ואז יהיו מוכשרים להכניסתם כלה לחופה, והגם כי שם ז' ימים וכאן ז' שבועות, לצד הפלגת הטומאה וגם היותם בכללות ישראל שיער התמים דעים כי כן משפטם... והוא מאמר הכתוב כאן וספרתם לכם פירוש סיבת ספירה זו היא לסיבתכם לטהרתכם שזולת זה תיכף היה ה' נותן להם התורה. ולדרך זה ידייק על נכון טעם ממחרת השבת ולא מיום השבת עצמו, כי כן משפט הספירה שיהיו כל הימים שלימים, ולצד שיום ט"ו בניסן שהוא יום השבת האמור כאן מקצת היום היו עדיין בארץ מצרים לזה יצו ה' לספור ממחרת.

ממשיך רבינו האור החיים הקדוש וכותב כי דברים אלו שהיו יפים לשעתם יפים לדורות, ובכל שנה ושנה מתעורר שוב עניין זה: **והגם כי זה היה בפסח מצרים, כמשפט הזה יעשה באותו פרק עצמו**

מדי שנה בשנה, כי כמו כן יעשה בסוד ה' כידוע ליודעי חן. וראה שם שסיים: ובדרך רמז רמז באומרו 'וספרתם' על דרך אומרם ז"ל כי נשמות עם בני ישראל הם בבחינת הלוחות, ובאמצעות תחלואי הנפש וטומאת התיעוב יתלכלכו ויחשיך אורם, וארז"ל (ויקרא רבה לב) כי הלוחות של סנפרינון היו. לזה אמר וספרתם לכם פירוש באמצעות מנין זה אתם מאירים כסנפרינון את עצמיכם.

י"ב חלות בשבת

בשנת תש"ח, כשהיה מלחמת השחרור היו הדרכים שבין עיה"ק ירושלים לתל אביב סגורות, ולא היו יכולים לנסוע מעיר לעיר, ורק יחידים הורשו לעבור בין העיירות. החסיד המפורסם רבי מנדל פרידמן ז"ל, שהיה סוחר אתרוגים, והרה"ק רבי אהרן מבעלזא זיע"א, קראו: ר' מענדיל פון די אתרוגים, שהיה נוהג לשלוח מארץ ישראל עוד קודם המלחמה אתרוגים לבעלזא, פעם אחת חלה בחולי מעיים רח"ל, ובהליכתו ברחוב פגש פעם את הגבאי הרה"ח המפורסם ר' הלל ווינד ז"ל, שבמשך ימות השבוע היה בתל אביב אצל הרה"ק, ופעם אחת בשבוע, ביום שלישי, היה חוזר לביתו בירושלים עיה"ק, והתלונן אצלו על חולי המעיים שהיה לו וכי אין באפשרות כעת להזכירו אצל הרה"ק. אמר לו הגבאי ר' הלל: יש לי באמתחתי חלה אחת מי"ב חלות של הרבי, תקח אותה ותשרהו במים ותאכל ממנו, והשית יעזור לך שתתרפא. ואכן כך היה, הוא התחיל לאכול מהחלה ונתרפא לגמרי ב"ה. כאשר נפתחו הדרכים נסע ר' מנדל הנ"ל לתל אביב להגיש קויטל להרה"ק מבעלזא ובידו פדיון של עשר פונט על הישועה שנושע על ידי החלה. כשנכנס וסיפר מה שהיה, אמר לו הרה"ק שיתן את הכסף להגבאי ר' הלל, כי זה שייך אליו, ועל כן חייב הוא לו הכרת הטוב. התעקש ר' מנדל ואמר: הלא הכח שיש ליי"ב חלות הם מכוחו של רבינו, והגבאי אינו אלא שליח. אך הרבי בשלו. לבסוף בהתערבות הגבאי ר' הלל, הסכים הרבי לפשרה, שחמש פונט יתן להגבאי ר' הלל וחמש

פונט יתן להרבי מבעלזא (בקדושתו של אהרן' ח"א עמוד שלא)

על הפסוקים (ויקרא כד ה-ח): 'וְלִקְחַתְּ סֵלֶת וְאִפִּיתְּ אֹתָהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה חֲלוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרִים יִהְיֶה הַחֲלָה הָאֶחָת: וְשַׁמֶּתְ אוֹתָם שְׁתֵּים מִעֲרֻכּוֹת שֵׁשׁ הַמִּעֲרֻכֹת עַל הַשֵּׁלֶחַן הַטֹּהַר לִפְנֵי ה'... בְּיוֹם הַשַּׁבָּת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת יַעֲרֻכּוּ לִפְנֵי ה' תְּמִיד מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם', היה הרה"ק האביר יעקב זיע"א מוצא רמז נאה לשנים עשר החלות בהם יש לערוך את שלשת סעודות השבת, ואלו דבריו בספרו 'פתוחי חותם':

אפשר לרמוז על הלחם דשבת, דכתב רבנו האר"י ז"ל (שער הכוונות, עב) דצריך להניח על השלחן בשבת שנים עשר ככרות, שלשה מימין השלחן כדמות סגול, ושלשה על גביה. וכן יעשה לשמאל השלחן, והם כנגד שלשה הוי"ו"ת שיש בהם שתיים עשרה אותיות... והנה הקב"ה יתברך שמו מרוב אהבתו עם עמו ישראל, כל מה שמצוה להם לעשות, הכל אחוז וקשור בקדושה עליונה למעלה, ואין דבר אפילו קטן שאין בו סוד ורמז למעלה. והנה 'לחם' גימטריא שלשה הוי"ו"ת... חזר ואמר 'ביום השבת ביום השבת יערכנו', השתא מפרש אימתי אמרתי לך לעשות זה הסדר? הוא 'ביום השבת'. ומה שכפל 'ביום השבת' שתי פעמים לומר שבכל סעודה משלש סעודות תעשה הסדר של שנים עשר ככרות, שלא תאמר די בסעודה אחת, לפיכך כפל. ומה שכתוב 'לפני ה' תמיד', בא לרמוז דכל השולחנות שמפנין ומסדרין ישראל בכל ליל שבת, דוגמתן מסדרין למעלה באוצר אחד כעין דוגמא של מטה ממש, מי שסידר שולחנו מבעוד יום ועשה כפי אשר תשיג ידו, מזכירים אותו לטובה ולברכה. ומי שזולזל בכבוד שבת, בהפך. לפיכך אמר 'יערכנו לפני ה' תמיד', כלומר, דע מה למעלה ממך, בן אדם, כי כל שבת ושבת נערך כל שלחן של כל אחד לפני ה' תמיד

י"ג השבטים? השיב להם הכפרי: זה כבר לא משנה הרבה 'אינס ארויף, אינס אראף' [=אחת יותר או אחת פחות]. ענה על זה הרה"ק מבעלזא ואמר להרה"ק מצאנו: עכשיו כבר מובן לי הכוונה בפיוט שחיבר האריז"ל לסעודת היום 'גלי לן טעמי דבתריסר נהמי', והיינו שיגלה לן הטעם מפני מה לוקחין תריסר נהמי ('ב חלות), ולא תליסר ('ג חלות) נהמי.

כל הפוסל במומו פוסל

כששב הרה"ק הדברי יחזקאל משינאווא זיע"א מארץ ישראל הוא סיפר את המעשה הבא, וכפי שסיפרם בשמו בנו רבי אברהם שלום מסטרופקוב זיע"א בשבתו בסעודת 'מלוה מלכה' בעיר קראקא: בזמן הרש"ש, הוא המקובל הקדוש והנורא רבי שלום שרעבי זיע"א, שחי בירושלים עיר הקודש וקדושתו מלאה פני תבל, היה כומר רשע עריץ שונא ישראל נורא שחיפש תמיד עלילות להעליל על בני ישראל. אותו כומר היה גם מכסף גדול, וגייס את כל כוחותיו להרע ליהודים. הוא הלשין עליהם בפני ממשלת התוגר (השלטון הטורקי) וגרם לגזירות שונות, ובני ישראל סבלו ממנו סבל רב. הן הקהל בכללו, והן כל יחיד ויחיד.

פעם התפלל הרש"ש תפלת שחרית ליד הכותל המערבי בכוונות וייחודים כדרכו, ואותו כומר שעסק בכשפיו בכוחות הטומאה ראה בעליל שבזמן שהרש"ש מתפלל אין לכשפיו כל כוח, וכל מעשי תעתועיו הם להבל ולריק. משום כך גדלה שנאתו ליהודים בכללם, ולרבים הרש"ש בפרט. חשב הכומר כיצד להזיק ולפגוע בקדוש הזה, והלשין לפני השייך, הוא המושל הטורקי, שהרש"ש עוסק בכישוף ויש לו כוחות נסתרים שהוא מפעילם כנגד גויי הארץ, וחותר בכך כנגד השלטונות, ומזיק לכל בני המדינה. לפיכך הוא מציע להרגו.

השייך שמע לדבריו, וחשב: אולי יש בזה משהו ומדוע להסתכן. הרי 'למיחש מבעי'. מיד שלח זוג שוטרים להביא את הרש"ש. הלכו לביתו ולא

ברית עולם, וכיון שכן הזהר בכבוד שבת וכבודך כפי יכלתך וקבלו באהבה ובשמחה רבה ובנחת, שלחנך מלא דשן, ערוך ומוכן מבעוד יום כדי שיאמר עליך 'הנה כי כן יבורך גבר ירא ה' ויברכך ה' מציון' (תהלים קכח ד-ה).

בהמשך דבריו ממשיך הרה"ק האביר יעקב ומגלה שי"ב חלות יחד עם הכולל עולה גימטריא "ג, ותוספת זו יש לכוונה במחשבה: חזר ואמר 'ונתת על המערכת לבונה זכה' בא לרמוז כמו שכתבנו דהשנים עשר ככרות הם כנגד שלשה הוי"ת, שיש בהם שתיים עשרה אותיות, ועם הכולל שלש עשרה, הם כנגד שלש עשרה נימין דאריך אנפין. והנה כנגד השלש עשרה אין אנו עושים שום דבר. וזה צריך לכונו במחשבה. והנה, שלש עשרה הוא הגדול שבכולם לפיכך אין אנו עושים דבר כנגדו, וצריך לכונו במחשבה. וזהו שכתוב 'ונתת על המערכת', דהיינו שערכת כל השנים עשר ככרות, תן במחשבתך השלש עשרה, שהוא כולל כל השנים עשר, והוא 'לבונה זכה', הוא המוכרח שבהם.

ויש להסמיק לזה עובדא נאה אשר סיפר הרה"ק רבי מרדכי מבילגורייא זיע"א ('הליכות הצדיקים' עמוד ריב): כאשר שבת הרה"ק מהר"י מבעלזא זיע"א בעיר צאנז, אחר שאירס את נכדתו עם הרה"ק רבי ישעיה מטשחוב זיע"ע, בנו הצעיר של הרה"ק רבי חיים מצאנז זיע"א, ערך הרה"ק מבעלזא את שולחנותיו הטהורים במשך כל השבת ביחד עם הרה"ק מצאנז. באמצע סעודת היום גחן ולחש הרה"ק מצאנז באזני מרן זיע"ע, וסיפר לו כדברים האלה: שמעתי מאת מורי ורבי הרב הזקן (הרה"ק מראפשיץ זיע"ע), שיהודי כפרי אחד קרא לבניו ואמר להם, שהוא יגיד להם בטעם הדבר שלוקחים בשבת י"ב חלות, והוא שהם כנגד י"ג השבטים. אמרו לאביהם: ואם כן מפני מה לוקחים רק י"ב חלות, הלא לפי זה צריכים לקחת י"ג חלות כנגד

אם תרצה להוכיח באמת, שלח את אנשיך אליו לערוך חיפוש בביתו, ותראה מה ימצא בו. שלח השייך את פלוגת החיילים, והם מצאו במרתפי הכומר עדויות זועה למעשיו הנפשעים. הרגו את אותו רשע, וליהודים היתה אורה ושמחה (רבינו הקדוש משינאווא' ח"א עמוד קנז).

כתב הגאון רבי יצחק מוולוז'ין זצ"ל בהגהתו לספר אביו 'רוח חיים' (אבות פ"ב מ"א): הנה ידוע כי כל הפוסל במומו פוסל, וכי מי שהוא זך לבב לא ירגיש כלל ערמת וחטאי הבריות אך מי שהוא בעצמו כן יערים ומלוכלך בחטאים הוא מרגיש מיד בחבירו העושה כמעשהו. והכרת פשעי חבירו הוא כמו מראה מלוטשה המראה לאדם צורה כצורתו, אם לבן ואם מפוחם, והרואה צורה מפוחמת במראה הלא ידע כי בנפשו הוא וליבון הוא צריך. וזה שכתוב 'כמים הפנים לפנים' הצורה אשר רואה לעומתו במים כן צורת עצמו, כן לב האדם לאדם מה שהוא רואה ומכיר בחבירו גם בקרבו תשכון העוול והחטא הזה. ומה שרואה חטא בחבירו הוא בעצמו יפשפש במעשיו כי יש בו אותו חטא אבל אמרו (נגעים פ"ב מ"ה) 'כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו', ועל דרך מליצה: כל הנגעים של חבירו אדם רואה ומבזהו על זה אך אינו רואה על ידי זה נגעי עצמו, לומר הלא על כי בקרבי כל אלה לכך אני מכיר בפשעי חבירי.

כתב הגה"ק מהרא"ל צינץ זצ"ל ('מלוא העומר' פרשת תזריע): יש לרמוז בפסוק (ויקרא כד כ) 'כְּאִשֶּׁר יִתֵּן מוֹם בְּאָדָם כֵּן יִתֵּן בּוֹ' והוא על פי מה דאיתא בקידושין (ע), ההוא גברא דקרי לאינשי עבדי, אכריז עליה רב יהודה בר יחזקאל דעבדא הוא, דכל הפוסל במומו פוסל. וזהו 'כאשר יתן מום באדם' שזה דרכו של בעל לשון הרע לדבר בגנות ומומי האנשים, ואם כן פוסל במומו, לכן 'כן יתן בו'.

מצאווהו, כי הלך להתפלל ליד הכותל המערבי. הלכו לשם וציווהו להלוות אליהם בפקודת המושל. הרש"ש שעמד בתפלה במקום שאסור להפסיק, לא ענה להם דבר, רק רמז להם בידו שימתינו לו עד שיסיים את תפלתו. בקשו השוטרים לקחתו בכה הזרוע. רמז שוב בידו, וגופם שותק בלא שיוכלו להניע אבר. השייך המתין להבאתו של הרש"ש, ומשראה שהשוטרים לא הביאוהו, שלח ארבעה חיילים להביאו. הגיעו החיילים לכותל המערבי, ואירע להם מה שאירע לראשונים. שלח המושל עשרה חיילים, והם הצטרפו אל הששה הקודמים. עד ששלח שר צבא גדול לראות מה אירע. בא השר וראה את הרש"ש מתפלל, והמון החיילים נטוע במקומו בלא להזיז אבר. הבין שיש כאן ענין גדול, ועמד בצד בדרך ארץ והמתין עד שהרש"ש סיים את תפלתו. רק אז ניגש אליו ביראת כבוד, ואמר לו שהשייך מבקש לשוחח עמו בענין נחוץ, ושלח את החיילים להביאו לפניו, והנה כולם התאבנו ושותקו, והריהו מבקש איפוא שהרב ימחול להם וישחרר אותם ממאסרם, וימחול לבא לפני השייך. ענה הרש"ש: אני לא עשיתי להם מאומה, אלא רק בקשתים שימתינו לי עד שאסיים להתפלל. עכשיו הם יכולים ללכת לדרכם... מיד שבו אליהם כוחותיהם והם חזרו להניע את אבריהם.

הלך הרש"ש בלויית השר, והלכו כל החיילים אחריהם ללוותם. באו לפני השייך, והשר סיפר לו על הפלאים שראה בעיניו, כיצד הרב מתפלל וכל החיילים ניצבים כמו נד, נדמו כאבן. הבין השייך שאיש אלקים קדוש לפניו, ודיבר עמו בכבוד רב. הוא סיפר לו על ההלשנה של הכומר, הטוען שהרב מפעיל כשפים וחותר להזיק ולחבל באמצעות כחות הטומאה. הריהו מבקש איפוא את תגובתו של הרב להאשמות אלו. ענה הרש"ש: חכמינו אמרו 'מום שבך אל תאמר לחברך', ואמרו 'כל הפוסל' □ במומו פוסל'. הכומר הוא הוא המכשף, וכבר הרג כמה אנשים בכוח כשפיו, והוא מחזיק את גופותיהם במרתפיו לצורך מעשי תעתועיו, מעשה אוב וידעוני.

לזכות

עופר פנחס בן צילה שיחי' קרן בת רונית שתחי' טל
אדמונד שיחי' בן איזה < רונית בת ינינה יעל > בנימין בן אסתר וכל יוצאי חלציהם שיחיז
להצלחה רבה ומופלגה בכל מעשה ידיהם, ולאריכות ימים ושנים טובות מתוך בריאות ונחת

לעילוי נשמת

צילה בת דורה ומאיר ע"ה

קרוב אליך הדבר מאד

מקום גנותו של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א

אוצר פניני החסידות

עולמות רוחניים מלאי אור וקדושה

גליון שבועי המלקט באומנות את עיקרי ויסודות אמרי תורתם של הצדיקים
והיראים זיע"א אשר מתורתם אנו דולים ובזכותם אנו חיים וקיימים
- מסודרים על פרשת השבוע ככתבם וכלשונם -

להצטרפות חייג עכשיו: 04-8628888 והגליון בדרך אליך